

MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.

CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta tas-7 ta' Meju, 2014

Avviz Numru. 262/2012

Lufthansa Technik (Malta) Limited – C 30022

vs

Rodney Farrugia

Il-Qorti,

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-rikors promotur ipprezentat mis-socjeta' attrici fir-Registru ta' din il-Qorti nhar is-6 ta' Awwissu 2012 fejn talbet lil din il-Qorti tikkundanna lill- konvenut ihallasha s-somma ta' ghaxart elef Ewro (€10,000) dovuti wara li gie ffirmat *bond agreement* bejn il-partijiet fejn l-intimat inghata tahrig ghas-spejjez tar-rikorrent u ntrabat li jibqa fl-impjieg mar-rikorrent ghal hames snin wara l-probation izda l-intimat naqas milli jaghmel dan u ghalhekk ai termini tal-ftehim gie dovut l-ammont fuq imsemmi.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-mandat kawtelatorju, u bl-interessi mid-data tal-prezentata tal-avviz kontra l-konvenut li minn issa huwa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta ta' Rodney Farrugia kif prezentata fl-atti nhar l-24 ta' Settembru 2012 fejn eccepixxa:

1. *"Illi fl-ewwel lok, u kif kien gie rikonoxxut b'mod ufficjali mill-istess socjeta' rikorrenti, l-ebda hlas ma hu dovut mill-esponent skont il-'bond agreement' riferenzjat fit-talba odjerna.*
2. *Illi, fit-tieni lok u minghajr pregudizzju ghall-premess, ukoll ma hu dovut l-ebda hlas kif pretiz mis-socjeta' rikorrenti ghaliex l-esponent kellu ragunijiet validi biex jittermina l-impieg tieghu qabel l-gheluq ta' hames snin wara z-zmien ta' 'probation'.*
3. *Illi, fit-tielet lok u minghajr pregudizzju ghall-premess, fid-dawl tad-decizjoni moghtija mit-Tribunal Industrijali fil-21 ta' Frar, 2012, fit-Tilwima tax-Xoghol bejn il-Union Haddiema Maghqudin u Lufthansa Technik Limited, l-esponent huwa kreditur cert u likwidu tas-socjeta' rikorrenti fl-ammont ta' sitt elef, tmien mija u wiehed u sebghin Ewro (€6,871.00), hlas ta' 'allowance' illi baqa' ma giex effettwat kif ser jigi pruvat.*

Bir-riserva espresso tad-dritt spettanati skont il-ligi lill-esponent illi jagixxi ghal danni kawzati lilu mis-socjeta' rikorrenti."

Rat dak li gie verbalizzat fl-atti nhar is-6 ta' Mejju 2013 fejn il-partijiet iddikjaraw li l-provi li kienu qed jinstemghu fil-kawzi Rikors Numri 260/12 CSH, 263/12 CSH, 265/12 CSH u 266/12 CSH ghandhom japplikaw mutatis mutandi ai fini ta' provi f'din il-kawza.

Rat l-affidavit ta' **Henry Vella** li gie pprezentat fil-kawza fl-ismijiet '**Lufthansa Teknik Malta Ltd vs Ramon Caruana**' (Rikors Numru 260/12 CSH) li gie pprezentat fit-28 ta' Novembru 2012 fejn iddikjara li ghandu l-kariga ta' *Manager Workshops* mas-socjeta' attrici. Huwa spjega li kien hemm zmien fejn uhud mill-painters kienu jaqghu taht id-dipartiment tieghu qabel ma temmew l-impjeg taghhom. Huwa jaf illi l-*painters* in kwistjoni kellhom *bond agreement* u kien hemm mument meta ddecidew li jtemmu l-impjeg taghhom mal-kumpanija. Vella stqarr illi prattikament l-impjegati li ghandhom *bond agreement* u li jkunu jridu jitolqu minn mal-kumpanija jigu jistaqsu jekk jistghux jinhallu mill-bond. Huwa dejjem ghamilha cara ma' kulhadd illi l-*bond agreement* ma jaqax taht il-kompetenza tieghu izda jaqa' taht id-dipartiment tal-Human Resources li l-kap taghha huwa Claude Frendo.

Henry Vella ddikjara li huwa dejjem hegghom sabiex jekk huma jahsbu li ghandhom raguni valida ghalfejn jinhallu mill-agreement ghandhom jiktbu lill-HR Department u mbaghad l-HR Department jiehu d-decizjoni hu. Huwa offriehom li jekk huma kellhom diffikulta' biex jiktbu din l-ittra formali huwa

kien lest li jghinhom. Hu qatt ma kien prezenti waqt laqghat mal-union u allura qatt ma seta' jghid lill-impjegati in kwistjoni li setghu jitolqu mill-impjeg taghhom minghajr konsegwenzi.

Henry Vella xehed ukoll fis-16 ta' Jannar 2013 fl-atti tal-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Limited vs Ramon Caruana (Rikors Numru 260/12 CSH)** fejn meta gie mistoqsi jekk huwa qattx tkellem ma' Ramon Caruana dwar il-*bond agreement*, qal li le, *effettivament* qatt ma kellmu dwaru. Huwa jaf pero' li meta kienu jitkellmu bejniethom il-haddiema huwa kien jghidilhom, 'ftakru li ghandkom il-*bond agreement*'. Huwa sostna li dan il-kaz per se ma resaqx quddiemu. Kien hemm xi zmien meta Ramon Caruana ma xtaqx imur *painter level two* u xtaq imur *painter level one*. Ix-xhud fil-fatt kien il-persuna li tah zewg *promotions* f'sitt xhur pero' f'daqqa wahda ma xtaqx jibqa' b'din ir-responsabilita'. Ramon Caruana kien qallu li r-responsabbilita' ghalih kienet hafna. Huma fil-fatt kienu ghamluh team leader pero' Caruana kien talab li jinzel *level one* izda minkejja dan kienu hallewh level two, jigifieri nehheflu grad. Ix-xhud qal li sussegwentement huwa kien imsiefer u meta mar lura sab li il-konvenut level one anzi kien ta r-rizenja tieghu.

Ix-xhud spjega li l-gradi mhumiex *promotions* izda huma *approvals*. Huwa qal li jekk inti, *you do not deliver* titef dak l-approval li tkun taghtek il-kumpanija stess. Filfatt *level one* hija l-inqas responsabilita'. Ix-xhud ma jafx li *effettivament* qal lil Caruana li mil-level two kien ser innizlu level one, huwa jiftakar li kien bil-maqlub. Ramon Caruana kien xtaq jinzel *level one* minn *team leader* u huma qalulu le izda kien ser jinzel *level two*. Mistoqsi jekk jafx li huwa kien qed ibghati minn xi stress, tant li ha xi sick leave, wiegeb illi huwa ma ghandux access ghas-sick leave.

Rat l-affidavit ta' **Claude Frendo** ipprezentat nhar is-16 ta' Jannar 2013 li permezz tieghu ddikjara illi hu ghandhu l-kariga ta' Chief Officer Human Resources mal-kumpanija Lufthansa Technik Malta Limited.

Ikkonferma li l-kumpanija kellha bzonn *painters* speċjalizzati sabiex jizbghu l-ajruplani, u zied li din hija sistema speċjalizzata li ghalhekk kella bzonn tahrig barra minn Malta. Tenna li l-kumpanija flimkien mal-Employment and Training Corporation identifikaw numru ta' nies biex jigu impjegati mal-Lufthansa Technik Malta Limited u mharrga f'din il-linja speċjalizzata.

Iddikjara li fl-10 ta' Marzu 2008 Rodney Farrugia, u cioe', wiehed mill-persuni identifikati mal-ETC, kien dahal *f'bond agreement* (Dok. CF1) mal-kumpanija Lufthansa Technik Malta Limited fejn hu kien ser jinghata dan it-tahrig. Tenna li t-tahrig kien jinvolvi *on-the-job training* f'Hamburg il-Germanja.

Stqarr li peress illi t-tahrig kien jinvolvi spejjez konsiderevoli, kull min kien ser jinghata dan it-tahrig kien marbut a bazi tal-ftehim, li jibqa jahdem mal-kumpanija Lufthansa Technik Malta Limited ghal zmien ta' hames snin wara li jispicca l-probation u fin-nuqqas ta' dan huwa kien ikollu jhallas is-somma ta' ghaxart elef (€10,000) Ewro lill-kumpanija Lufthansa.

Claude Frendo ddikjara li l-persuni kollha li ntaghzlu mill-kumpanija u li dahlu ghat-tahrig telqu lejn il-Germanja fis-7 ta' April 2008 u ikkompletaw il-kors in kwistjoni u gew lura fit-29 ta' Awissu 2008, fejn inghataw wkoll certifikat dwar

Kopja Informali ta' Sentenza

it-tahrig speċjalizzat li kienu hadu (Dok. CF2). Ikkonferma li wara li gie lura, Rodney Farrugia kien qed jahdem mal-kumpanija bhala painter.

Sostna li fit-30 ta' Novembru 2011, Rodney Farrugia ipprezenta *resignation letter* lill-kumpanija (Dok. CF3). Zied li peress illi Rodney Farrugia baqa' ma hallasx il-*bond agreement*, huma kienu kitbulhu sabiex ihallas l-ammont (CF4).

Fl-affidavit tieghu Claude Frendo tenna li f'dak il-mument, kien diga' jaf illi kien hemm ghajdut bejn l-impjegati illi xi hadd mill-Union kien qal lill-impjegati illi jekk huma jitolqu minn mal-kumpanija, il-kumpanija ma kienetx ser tfittex ghall-bond, imma minhabba illi hu ma kellhu ebda struzzjoni f'dak is-sens, kellu jipprocedi u jenforza l-bond in kwestjoni.

Stqarr illi ricentement sar jaf illi Nicholas Baldacchino ghamel affidavit fejn qal illi waqt laqgħa li għaliha kien prezenti John Borg Costanzi u s-CEO tal-kumpanija, is-CEO kien qal illi l-kumpanija ma kinitx ser tinforza l-*bond agreement*. Sostna li lilu, hadd ma kien infurmah b'dan u peress illi fl-istess affidavit kien issemma John Borg Costanzi, hu saqsih jekk kienx jaf b'xi laqgħa fejn is-CEO kien qal li ma kienx se jfittex ghall-*bond agreement* izda John Borg Costanzi qallu li ma kien jaf b'xejn minn dan. Zied illi John Borg Costanzi li kien citat li kien prezenti fil-*meeting*, dak iz-zmien kien *Head of Workshops* u għalhekk dawk l-impjegati kienu jaqgħu taht is-sezzjoni tieghu.

Ikkonkluda li għalhekk ma kellux alternattiva għajr illi jipprocedi għall-hlas tal-*bond agreements* li a bazi tagħhom Rodney Farrugia u persuni oħrajn kellhom

ihallsu s-somma ta' ghaxart elef (€10,000) Ewro kull wiehed talli itterminaw l-impjeg taghhom qabel iz-zmien stipulat fl-istess *bond agreement*.

Claude Frendo xehed fil-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Ramon Caruana** (Rikors Numru 260/2012 CSH) fis-16 ta' Jannar 2013 fejn saritlu referenza ghal affidavit li huwa kien ghamel u pprezenta fil-31 ta' Ottubru 2012, immarkat bhala dokument CF fl-atti tal-kawza 260/12 CSH. Huwa rrefera ghall-ewwel pagna tal-affidavit fejn ghamel referenza ghal zmien partikulari meta huwa sar jaf bl-ghajdut li kien hemm xi mpjegati li xi hadd mill-union kien qallhom li jekk jitolqu mill-kumpanija, il-kumpanija ma kinitx ser tfittixhom ghall-bond. Huwa spjega li l-mument kien proprju meta huma ghamlu *claim* lil Ramon Caruana u dan peress li Ramon Caruana kien irrozenja mill-kumpanija hafna wara li kienet nqalet din l-istess kwistjoni. Huwa kien sema' l-ghajdut qabel ma kien irrozenja Ramon Caruana. Peress li dawn il-kwistjonijiet kienu biss ghajdut u ma kien hemm xejn ufficjali ma hassx li kien hemm xi htiega li johrog xi dokumentazzjoni biex jipprova l-kuntrarju.

Ix-xhud gie mistoqsi jekk jafx li Ramon Caruana kien talab li jirtira r-rizenja tieghu tat-23 ta' Marzu 2012. Hu wiegeb li ma kien ircieva l-ebda komunikazzjoni li huwa xtaq jirtira, pero' hija prassi li meta wiehed normalment jirrozenja, meta jigi biex jirtirha, dan jghaddi minn process gdid. Huwa sostna li ma sarx f'dan il-kaz.

Ix-xhud saritlu referenza ghal email li tinsab inserita flimkien mal-affidavit tal-konvenut liema email kienet giet immarkata mill-Qorti bhala dokument RC5. Huwa stqarr li l-email in kwistjoni datata 4 ta' Settembru 2012 giet mibghuta

Kopja Informali ta' Sentenza

lilu u lil Dr Michael Refalo. Huwa ikkonferma l-kontenut taghha. Din l-email fil-fatt huwa kien baghatha lis-sur Caruana u din giet forwarded lil Dr Refalo.

Ix-xhud iddikjara li una volta li bniedem jirrizenja, huma ma jaccettawhx lura. Huwa jaf li kien hemm xi tilwima bejn il-*management* u l-*painters* dwar l-*allowances* li kellhom jiehdum meta kienu Hamburg. Jaf ukoll li l-kumpanija attrici giet ikkundannata sabiex thallas ammont ta' flus lil Ramon bhala *allowance*. Mistoqsi jekk effettivament Ramon thallasx, qal li le ma thallasx peress li Ramon ghandu jaghti xi flus lill-kumpanija. Ghalhekk iddepozitaw dawn il-flus il-Qorti. Mistoqsi jekk jafx, jekk Ramon Caruana thallasx ghan-*notice period* tieghu, qal li effettivament kienu talbuh u sakemm huwa nfurmat dan kien thallas.

Claude Frendo xehed fl-atti ta' din il-kawza in kontro-ezami fit-13 ta' Frar 2013 fejn iddikjara li huwa ilu jokkupa l-kariga ta' Chief Officer mas-socjeta' attrici mis-26 ta' Marzu 2009. Minn mindu beda dan l-inkarigu c-Chief Executive Officer kien certu Louis Giordimaina. Fil-fatt Louis Giordimaina kien ilu bosta snin ingaggat f'din il-posizzjoni u kien responsabbli ghat-tmexxija tal-kumpanija. Dan skond il-Memorandum and Articles of Association tas-socjeta' stess, u jrid iwiegeb lill-bord tad-diretturi ta' l-istess socjeta'. Filfatt il-kwestjonijiet ta' personnel mhumiex f'idejh izda f'idejn ix-xhud. Is-sur Giordimaina pero' m'ghadux ic-Chief Executive Officer tas-socjeta' attrici peress li spicca f'Awissu 2011.

Ix-xhud ikkonferma li l-konvenut kien kompleta t-tahrig barra mill-pajjiz. Huwa spjega li ma jidholx fuq kwestjoni tal-operat u ghalhekk jekk it-*trainees* li gew minn barra minn Malta u ghamlu xi complaint mas-supervisor taghhom huwa ma jafx biha. Huwa stqarr li kien hemm ex haddiema tat-tarzna li kellhom

Kopja Informali ta' Sentenza

kuntratt ta' impjeg magghom pero' ma jafx jekk humiex zebbiegha fl-istess kontingent jew le. Huwa prometta li jivverifika dan ghas-seduta sussegwenti.

Huwa konxju tal-fatt li t-Tribunal Industrijali ta decizjoni dwar it-tilwima li nqalet mill-UHM u filfatt huwa kien involut fiha direttament. Id-decizjoni kienet tali li l-haddiema tal-Lufhansa Tecknik rapprezentati mill-UHM, kellhom effettivament jibbenifikaw minn *allowance* imsemmi fil-ftehim kollettiv u in segwitu huma hallsu din l-allowance lil dawk impjegati li baqghu magghom. Sussugwentament meta huma fethu din il-kawza huma iddepozitaw l-ammont dovut bhala allowance permezz ta' cedola lill-Qorti. Dan id-depozitu sar anke fil-konfront tal-konvenut odjern. Ix-xhud gie mgharraf li effettivament il-konvenut ma rcieva l-ebda notifika dwar it-tali depoziutu u ghalhekk iprometta li jaghmel il-verifiki biex jara jekk effettivament sarx id-depoziutu anke fil-konfront tal-konvenut odjern. Mistoqsi ghaliex effettivament huma ddepozitaw dawn il-flejjes qal li huwa ghamel hekk bhala kawtela peress li s-socjeta' attrici tippretendi li ghandha tiehu minghand il-konvenut. Mistoqsi ghaliex effettivament ghamel ic-cedola ta' depoziutu qal li meta fil-korrispondenza li giet skambjata qabel ma fethu din il-kawza kienu qed jixhdu li dan l-*allowance* huwa dovut, qal li huma ghamlu din ic-cedola biex inkunu in linea mas-sentenza li harget mit-Tribunal Industrijali. Effettivament huma qatt ma accettaw li l-flus kienu dovuti. It-Tribunal ha dik id-decizjoni u huma imxew skond id-decizjoni. Huma ma appellawx ghad-decizjoni tat-tribunal. Huwa minnu li s-sentenza tat-tribunal inghatat fit-21 ta' Frar 2012 u ghalhekk ghandu jifhem li c-cedola in kwistjoni saret wara din id-data. Huwa iprometta li jgib din l-informazzjoni fis-seduta sussegwenti.

Claude Frendo rega' xehed fit-18 ta' Marzu 2013 fejn ikkonferma li hemm ex-haddiema tat-tarzna li qeghdin jaghmlu xoghol ta' zebbiegha simili ghal dak tal-konvenut. Minn ricerka li ghamel irrizultalu li ma sar l-ebda depozitu l-Qorti pero' jaf li saru xi mandati kawtelatorji. Huwa qal li hemm diversi sekwestri kontra tagghom pero' ma sab xejn fil-konfront ta' Rodney Farrugia. Effettivament il-mandati saru minn xi zebbiegha ohra. Ix-xhud jaf li s-socjeta' Lufthansa ddepozitat flejjes skond il-mandati ta' sekwestru li saru pero' f'dan il-kaz jaf li ma thalsux flus. Ghalhekk il-flejjes li ddepozitaw ma kinux biex ikunu in line mas-sentenzi li nghataw mit-tribunal industrjali izda sabiex jirrispondu ghal mandati li saru fil-konfront tagghom. Ix-xhud spjega li John Borg Costanzi huwa *head tal-production* qabel dan pero' kellu diversi karigi ohra. Mistoqsi x'kariga kellu s-sur Borg Costanzi meta l-konvenut kien temm l-impjieg tieghu qal li kien head tal-workshops u ghalhekk iz-zebbiegha jaqghu tahtu u kien ukoll jaghmel head tal-50K modification tal-Boeing 737.

Rat l-affidavit ta' **John Borg Costanzi** li gie pprezentat ukoll fis-16 ta' Jannar 2013 fejn iddikjara li ghandu l-kariga ta' *Head of Production* mal-kumpanija Lufthansa Technik Malta Limited. Huwa spjega li kien hemm zmien meta Rodney Farrugia u l-kollegi tieghu li kienu jahdmu bhala "*painters*" tal-ajruplani, kienu jahdmu fid-dipartiment tieghu, hlief ghal xi zmien ta' madwar sena meta ma kinux jahdmu tahtu peress illi hu kien mar jahdem f'dipartiment iehor. Huwa sostna li qabel ma telqu minn mal-kumpanija, dawn il-haddiema kienu jahdmu tahtu.

Borg Costanzi ddikjara li Claude Frendo kien urih affidavit kien ircieva minghand xi impjegati tas-sezzjoni tal-*painters* liema affidavit kien mahluf minn Nicholas Baldacchino li kien ghadu s-segretarju tat-taqsima tal-UHM fejn iddikjara illi

Kopja Informali ta' Sentenza

waqt laqgħa li kellu mas-CEO ta' dak iz-zmien Louis Giordmaina, l-istess Louis Giordmaina fil-presenza tax-xhud suppost iddikjara li min ried jitlaq mill-impjeg minn mal-kumpanija seta' jagħmel dan mingħajr ma jfittxuhom dwar il-*bond agreement* li huma kienu ffirmaw. Huwa ddikjara pero' illi huwa assolutament ma jiftakar ebda laqgħa fejn Louis Giordmaina qal xi haga hekk.

John Borg Costanzi xehed fil-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Ramon Caruana** (Rikors Numru 260/2012 CSH) fis-16 ta' Jannar 2013 fejn rega' iddikjara li huwa *head of production*, Lufthansa Technik Malta Ltd u huwa ma kienx ikun prezenti fil-meetings li kienu jinzammu bejn il-union u s-socjeta' attrici. Mistoqsi x'relazzjoni kellu ma' Ramon Caruana, huwa wiegeb li kien il-manager tiegħu. Huwa ikkonferma li Ramon Caruana kien jilmenta fuq l-istress u l-overtime, kif jagħmlu haddiema ohra. Pero' ma jafx li kien jiehu xi *sick leave* minhabba stress. Huwa jiftakar li kien hemm laqgħa fejn kienu ser inehhu *ranking* tal-konvenut fuq talba tiegħu stess. Bil-kelma "*ranking*" huwa ried ifisser, *team in charge*. Ix-xhud iddikjara li zgur ma kienx f'Jannar, ghax f'Jannar huwa ma kienx hemm sas-sena 2012.

Ian Grech xehed fil-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Ramon Caruana** (Rikors Numru 260/2012 CSH) nhar is-16 ta' Jannar 2013 fejn iddikjara li huwa jahdem bhala mekkanik mas-socjeta' attrici. Mistoqsi jekk jafx lil Ramon Caruana, qal li iva jafu fuq ix-xogħol ghax kien jahdem magħhom mal-Lufthansa Technik Malta Limited. Huwa kemm-il darba kien prezenti għal xi laqgħat li kienu jinzammu bejn il-union u Lufthansa Technik u dawn il-laqgħat kienu dejjem jinzammu għand is-socjeta' attrici. Huwa qatt ma' ddiskuta *bonds* ta' xi impjegati mas-socjeta' attrici. Pero' ma jafx lanqas dwar xi dikjarazzjoni li seta' għamel allegatament ic-CEO is-sur Giordmaina dwar kwestjonijiet ta' *bonds*. Fil-

Kopja Informali ta' Sentenza

fatt huwa lanqas jaf li qatt saret xi laqgha f'dan is-sens jew li sar dan id-diskors meta huwa kien prezenti.

Ix-xhud stqarr li effettivament il-konvenut kien jiehu hsieb grupp ta' nies fil-*paint shop* u hu kien talab biex ma jibqghax hemm. Huwa cahad li kienu ssuggerew lil Ramon Caruana li kellu jmur lura bhala *level one painter*. Huma kienu akkordaw it-talba tieghu biex innehhuh bhala *team in charge painter* u kienu baghtuh lura bhala *level 2 painter*, li huwa grad tekniku. Ix-xhud kellu x'jaqsam mal-konvenut dwar ir-rizenja tieghu fis-sens li l-konvenut kien baghatlu ittra fejn talab li jirrezenja. Huwa stqarr li l-ittra kienet intbaghtet lil HR. Huwa tkellem mal-HR, accettaha u fil-fatt gie terminat ix-xoghol tieghu. Huwa jiftakar li xi zmien wara kien cempillu missieru u qallu li t-tifel tieghu u cioe' l-konvenut kien ghamel zball u xtaq jerga' jimpjega ruhu magghom. Huwa kien wiegbu li ma jistax, u dan ghaliex il-konvenut kien ilu jghid li xtaq jirrezenja u ma setghux jibqghu jilghabu.

Elton John Agius xehed fil-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Ramon Caruana** (Rikors Numru 260/2012 CSH) nhar is-16 ta' Jannar 2013 fejn iddikjara li huwa jokkupa l-kariga ta' *team leader* mas-socjeta' attrici. Huwa jaf lill-konvenut peress li kienu kollegi flimkien. Mistoqsi jekk qattx kien prezenti waqt il-laqghat tal-union mas-socjeta' attrici, huwa wiegeb li iva kien f'xi whud minnhom. Huwa pero' ma jafx jekk qattx gietx diskussa il-kwistjoni tal-*bond*. Ix-xhud kien prezenti ma' Louis Giordimaina ghal zewg meetings fil-boardroom tieghu. Louis Giordimaina dak iz-zmien kien jokkupa l-kariga ta' CEO mal-Lufthansa Technik Malta Limited. Ix-xhud spjega li l-laqghat li kellu mieghu kienu jittrattaw dwar rati ta' *increments* fuq pagi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-affidavit ta' **Ramon Caruana** li gie pprezentat fis-16 ta' Jannar 2013 fl-atti tal-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Ramon Caruana** (Rikors Numru 260/2012 CSH) fejn fih iddikjara li hu kien gie mpjegat fit-12 ta' Marzu 2008 b'informazzjoni mehuda mill-ETC. Huwa spjega li wara *induction course* kienu gew avvicinati biex jiffirmaw il-kuntratt tal-impjeg u l-*bond agreement*. Dan il-*bond agreement* huwa parti mill-impjeg u ried jigi ffirmat ghax kienu ser jintbaghtu Hamburg ghat-tahrig. Il-qari, l-ispjegar u l-iffirmar ta' dan il-*bond agreement* kien sar go workshop fil-facilita ta' dak iz-zmien tal-LTM (Lufthansa Teknik Malta). L-iffirmar tal-kuntratt u tal-*bond agreement* sar b'mod kollettiv u sar f'dan il-workshop quddiem kulhadd.

Ramon Caruana sostna li l-ftehim tal-kumpanija mal-union dam ma gie muri lilhom u filfatt kien gie migbur minn impjegati waqt btala f'Malta meta kienu qed jiehd u t-tahrig f'Hamburg. L-impjegati ndunaw li l-*allowance* li kienet qed tinghatalhom kienet ferm inqas minn dik stipulata fil-ftehim tal-union u cioe' fil-kuntratt f'punt 6.8.

Dan il-*bond agreement* kien sar effettiv minn wara l-probation li saret gewwa Hamburg u li din il-probation kienet qasira. Dan ghaliex huwa ghamel hames xhur gewwa Hamburg.

Huwa beda jahdem ma' LTM bhala *aircraft spray painter* bir-rank ta' trademan skont il-collective agreement taz-zmien. Huwa kien jigi mitlub jimla OJT book li huma *experience log book* fejn kien hemm ta' level 1 painter u level 2 painter u huwa kien jimlihom. Biz-zmien infethet opportunita' ta' *team leader* u huwa applika u nghata din il-pozizzjoni wara *interview* u ezaminazzjoni. Filfatt huwa

Kopja Informali ta' Sentenza

stqarr li c-certifikat ta' level 1 ma nghatax lilu izda nghata dak ta' level 2 u dan wara tliet snin esperjenza mal-kumpanija kif kien mitlub mill-applikazzjoni.

Caruana fl-affidavit tieghu tenna li x-xoghol f'Hamburg kien l-istess izda b'sistemi differenti u kienu mqasmin f'dipartimenti b'kull individwu bi specjalizzazzjoni ghalih. Huwa stqarr illi fejn dipartiment ikun hafif wiehed jghin lill-iehor.

Huwa spjega li l-kundizzjonijiet tax-xoghol tieghu kienu tajbin ghall-ewwel tliet snin. Pero' kien hemm mument li l-*manager* waqt laqgħa mal-*painters* kien qal li ried ikeccihom kollha u li ma kienx hemm bzonnhom u li seta' jahdem bil-kuntrattur. Dan il-kliem gie mehud għand l-union biex jitressaq għand l-HR u l-*manager* in kwistjoni kellu johrog b'apologija biss sa fejn kien jiftakar dan ma għamiliex la verbalment u lanqas bil-posta. Kien hemm min telaq mix-xogħol kif l-union għamlet din il-laqgħa u qalet li CEO qal li setghu jitolqu u ma jhallsux il-bond imsemmi fil-*bond agreement*.

Ramon Caruana spjega li n-nies kienu kollha fid-dipartimenti tagħhom Interior u Exterior. Pero' fl-ahhar sena inbidlu l-kundizzjonijiet u l-kumpanija ddecidiet li telimina dipartiment minn fuq in-nies u ma jkun hemm hadd stabbilit f'dipartiment, fejn kien hemm min ma kienx jaqbel magħha. Din holqot pressjoni tant li ta r-rizenja tieghu minn team leader lil management u wara l-management xtaq li jzommu bhala level 2 inspector minflok u accetta l-pozizzjoni.

Kopja Informali ta' Sentenza

Huwa sostna li l-ammont ta' xoghol kien dejjem gholi u f'kull weekend kien ikun hemm bzonn tal-*overtime* fejn dan kien qed jigi rosterjat bejn in-nies peress li kien hemm nies li ma jahdmux *overtime* speċjalment fix-xitwa fil-qilla tax-xoghol. Caruana stqarr illi hu kien qed jipprova jaghti tmien siegħat fost il-gimgha biex jevita x-xoghol fost l-weekend biex ikun hadem it-tmien siegħat bil-ligi ghax kemm-il darba gew infurzati u xorta kien ikun il-pressjoni biex jidhlu fil-weekend.

Ix-xoghol fin-natura tieghu kien kollu *deadlines* u *schedules* filfatt anke meta kien team leader gieli tkellem il-fatt li l-ippjanar tax-xoghol fuq l-ajruplan kien jinvolvi l-*weekend* b'kollox fejn huma *shift* tal-weekend ma kellhomx u kemm-il darba saru proposti għal *shift* imma ufficjalment qatt ma sar xejn u x-xoghol baqa' jittiehed bl-*overtime*. Huwa stqarr li r-relazzjoni mal-coordinator ma kinitx tajba għar-raguni li dwar l-ghazla tal-proceduri tax-xoghol ma kinux jiftehmu bejniethom.

Ramon Caruana stqarr illi ma jistax ikejjel ir-relazzjoni li kellu ma' Claude Frendo tal-HR ghax ftit iltaqa' u tkellem mieghu. Pero' jiftakar li kien tela' biex ikellmu fl-ahhar sena u ma sabux fl-ufficcju. Minn naha tieghu dejjem hass li kellu jirringa s-sitwazzjoni mal-management tad-dipartiment milli mal-HR u ma riedx jiskala l-problema b'tali mod li jasal jitlef ir-relazzjoni li kellu mal-management tad-dipartiment. Filfatt ma kienx rega' tela'.

Huwa minn naha tieghu ihoss li qatt ma kellu relazzjoni hazina mal-management. Huwa sostna li hu kien wiehed minn dawk li jahdem mal-management biex isir ftehim u pjanar dwar ix-xoghol peress li gieli kellhom hames ajruplani għaddejnin. Kien hemm min kien igerger verbalment fost dawk li

Kopja Informali ta' Sentenza

kien jahdem magghom Ramon Caruana minhabba c-caqliq tan-nies, il-kwistjoni tal-allowance jew fuq affarijiet ohra bhall-*overtime* fil-gimgha.

Huwa sostna li dejjem kien hemm bzonn tan-nies l-aktar fix-xitwa ghax ix-xoghol jizdied. Filfatt kienu jahdmu haddiema anke b'self minn barra l-pajjiz biex ilahhqu max-xoghol. Kien hemm atmosfera ta' stress u dwejjaq u xejn ma kien kuntent kif kienu sejrin l-affarijiet fuq ix-xoghol. Anki kollegi tieghu esprimew dan tant li ohrajn telqu ftit wara li telaq hu mix-xoghol.

Haddiema ohrajn li kienu ghadhom godda jew anke bil-*probation* kienu jitolqu ghax kienu jghidu li sabu xoghol jew karriera ahjar.

Ramon Caruana tenna li kien ikun ahjar kieku l-management ghamel ftit ricerka qabel ma ha d-decizjoni biex inehhi d-dipartimenti. Huwa jifhem li wiehed jispecjalizza f'qasam wiehed peress li x-xoghol jitlob tekniki ta' applikazzjonijiet differenti ta' zebgha. Iz-zebgha kien settur gdid fil-kumpanija ghal kemm kien ilu jinhadem ix-xoghol.

Mill-perspettiva tieghu, huwa kien jara nuqqas ta' qbil bejn il-*painters* u l-management u fl-opinjoni tieghu seta' wassal biex in-nies jitolqu. Huwa ma jiftakarx li kien hemm kazi ta' diskriminazzjoni imma l-kawza tal-*allowance* ta' Hamburg kien iħossa ftit ghax hemm bil-miktub fil-kuntratt u fil-ftehim mal-union. Huwa ma jabsibx li l-management kien jagħmel apposta biex jitolqu n-nies specjalment fejn kienu bil-pressure tax-xoghol.

Kopja Informali ta' Sentenza

Huwa minn naha tieghu dejjem hassu trattat tajjeb minn naha tal-management u hu dejjem ipprova jimxi ma' dak li kien mistenni minnu tant li dam impjegat mas-socjeta' attrici ghal erba' snin u dejjem fl-istess dipartiment.

Huwa spjega li ftit qabel ir-rizenja tieghu huwa kien gie mitlub jisprenja tmien bicciet xoghol fil-post mill-coordinator tieghu. Dan kienu li jisprenja l-ghatibi tal-ajruplan. Caruana spjegalu li kien difficili biex isir ghax kien post traffikuz u n-nies ikunu jridu jghaddu. Ghalhekk talbu biex isir bir-roller izda nsistew mal-konvenut li jsir *spray*. Ghalhekk beda jahdem fuqhom u qal li l-ewwel tnejn gew mhux hazin imma mbaghad bdew il-problemi minhabba n-nies li kienu jridu jghaddu u jirfsu l-plastik. Huwa rrapporta kemm-il darba anke lill-management u lil coordinator, fejn anke issuggerixxa li jaghmilhom bil-lejl izda gie rifjutat mill-coordinator. Huwa stqarr maghhom li kienu hadulu disghin siegha minflok tletin u wiegbu li ried jirrispondi ghalihom hu. Huwa ghalhekk waqaf u rrifjuta li jkollu x'jaqsam iktar maghhom u qabad jaghmel xoghol iehor. Wara ftit taz-zmien gie kkuntatjat mill-management qalulu li ma kienx ghamel xoghol ta' kalibru u li haddiehor kien qed jaghmlu bi standard tajjeb. Issa sa fejn kien jaf hu, din kienet l-ewwel darba li ntuzat dil-procedura izda hu gie msejjeh irresponsabbli u kienu ha jnehhulu l-kariga ta' 'level 2 inspector' u li ha jinghata *warning*. Huwa x'hin ra hekk talab ir-rizenja mmedjata. Hawnhekk huwa gie mistoqsi jekk kienx qed jaghmel xoghol hazin apposta imma ma tahx risposta, biss ikkonfermalu li xeba'. Huwa sostna li fil-verita' ma kienx qed jaghmel xoghol hazin apposta.

Ramon Caruana tenna li dan l-incident gieghlu jahseb li l-kontribut tieghu m'ghadux validu fil-kumpanija u hassu injorat. Huwa kkunsidra l-fatt li l-union harget bl-informazzjoni li l-*painters* setghu jitolqu minghajr ma jhallsu l-*bond agreement* u ghalhekk ta r-rizenja tieghu b'mod immedjat.

Kopja Informali ta' Sentenza

Huwa sostna li l-affarijiet setghu marru ahjar minn hekk u ma jafx xi pjanijiet kellhom il-managers għall-*paint shops* biex wassal għal tant nies biex jagħtu r-rizenja tagħhom.

Caruana prova jirtira r-rizenja tieghu għax kien għamlu b'mod emozjonali u mhux razjonali izda giet michuda b'email tal-HR manager tad-29 ta' Marzu 2012 u għalhekk il-konvenut hallas in-*notice period* tieghu lill-kumpanija li kien jammonta għal kwazi elf u erba' mitt Ewro (€1,400). Huwa esebixxa kopja tal-ircevuta.

Ramon Caruana zied jgħid li meta kien Hamburg huwa kien jimla "OJT Book" (On Job Training Book) li huwa *experience log book* li kien jigi kkonfermat mis-superjuri tieghu. Huwa kellu zewg kotba ta' Level 1 Painter u ta' Level 2 Painter. Biz-zmien inghata l-opportunita' li japplika għal Team Leader u filfatt inghata din il-pozizzjoni wara li għamel ezami u intervista.

Huwa ddikjara li fl-ahhar sena tieghu kien hemm atmosfera ta' stress u dwejjaq tant li marad. Kemm it-team leader u anke l-koordinatur (John Darmanin) kienu jafu bil-problemi tieghu u jafu li hareg kemm-il darba bis-*sick leave* minhabba problemi medici relatati ma' stress. Kull darba li kien jiehu s-*sick leave* kienet tintbagħat tabiba sabiex ticcekja jekk hux veru jew le li hu marid. Huwa annetta kopja ta' certifikat li tah it-tabib tieghu Robert Portelli fejn ikkonferma li l-problemi tieghu kienu kkawzati minn stress tax-xogħol.

Kopja Informali ta' Sentenza

Huwa ddizappuntat ukoll ghax l-*agreement* tal-kumpanija mal-Union dam ma gie muri lilhom u filfatt gie migbur minn impjegati waqt btala f'Malta waqt it-tahrig f'Hamburg. Hawnhekk indunaw li l-*allowance* li kienet qed tigi moghtija lilhom kienet ferm anqas minn dak stipulat fil-ftehim. Sa' llum il-gurnata wara li huwa baghat mandat lis-socjeta' attrici, il-flus dovuti lilu gew maqbuda u gew deposti l-Qorti permezz ta' cedola izda minkejja li ghandu titolu esekuttiv, huwa xorta ghadu ma gabarx dawn il-flejjes.

Ramon Caruana xehed in kontro-ezami fid-29 ta' Jannar 2014 fil-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Ramon Caruana** (Rikors Numru 260/2012 CSH) fejn meta gie muri d-dokument CF1 li jinsab a fol 12 tal-process 260/12 CSH, qal li dan huwa l-*bond agreement* u li gharaf il-firma tieghu fuqu. Huwa kkonferma li effettivament kien tela' l-Germanja ghal tahrig fuq *spray painting* meta kien ghadu mpjegat mas-socjeta' attrici. Huwa cahad li l-ftehim li kellhom waqt li kienu ngaggati gewwa l-Germanja ma kienx jiforma parti mill-Ftehim Kollettiv. Ghalih il-kuntratt li ffirmat qabel ma' tela' l-Germanja kien jaghmel referenza ghal kuntratt originali li jiforma parti mill-ftehim li kien hemm mal-UHM.

Ramon Caruana jiftakar li meta wasal lura mill-Germanja huwa ghamel it-tliet snin li kien marbut bihom. Stqarr li kienet harget applikazzjoni ghal xi *team in charge* u huwa applika ghalha u tawh dan il-grad. Spjega li hu kien inkarigat mis-supervizjoni, *team in charge*. Huwa bhala *team in charge* kien responsabbli ghall-hanut u ghax-xoghol li johrog minnu ta' grupp ta' individwi. Spjega li kellu bzonn tliet snin esperjenza sabiex seta' applika ghal dan il-grad li nghata. Qal li huwa kien responsabbli wkoll ghat-tqassim ta' xoghol ta' dawk in-nies li kien in charge tagghom. B'kollox huwa dam erba' snin impjegat mal-Lufthansa Technik.

Kopja Informali ta' Sentenza

Huwa spjega illi kif tizboh hija parti mill-procedura u cioe' jekk taghmel spray painting bil-*brush* jew bil-*roll*. Jiftakar li kienu baghtu ghalih go kamra minghajr ma kien inghata warning u zammewh responsabbli tax-xoghol li kien qed isir hazin, sahasitra kien gie wkoll mgħajjar irresponsabbli meta zamm id-dritt li ma jkomplix jahdem u minkejja li kien irrapporta li x-xoghol kien qed isir hazin, u ghalhekk dak il-hin huwa ma rrispondihomx. Huwa sostna li qatt ma rcieva xi warning bil-miktub.

Ramon Caruana jiftakar li Nicholas Baldacchino tal-UHM kien ghamel laqgħa mal-*painters* kollha u kien hareg bl-informazzjoni li min ried jitlaq seta' jitlaq minghajr ma jhallas il-*bond agreement*. Din il-laqgħa kienet saret xi sitt xhur qabel ma kien spicca mix-xoghol. Huwa stqarr li jista' jagħti l-kaz li anke cempel lis-Sur Baldacchino sabiex jghidlu qabel ma' tefa' r-rizenja tiegħu. Caruana tenna li ma kien kellem lil hadd qabel ma tefa' r-rizenja tiegħu pero' jaf li kellmuh huma appena ta r-rizenja sabiex ihallas il-penali. Naturalment huwa wegibhom li ried jiehu parir legali. Caruana caħad li talab sabiex jiehu x-xogħol lura meta sar jaf li kellu jithallas din il-penali. Pero' huwa minnu li pprova jirtira r-rizenja tiegħu. Huwa stqarr li kien tefa' r-rizenja tiegħu ghax kien hassu urtat bil-meeting li kellu meta bdew jallegaw li kien hu li kien irresponsabbli. Filfatt innota li huwa kien ta r-rizenja tiegħu meta kien irrabjat. Mitstoqsi jekk kienx diga rcieva l-ittra biex ihallas l-ghaxart elef qabel ma talab biex jirtira r-rizenja tiegħu, wiegeb li ma jiftakarx. Huwa stqarr illi waqaf mix-xogħol ghax hassu li l-problemi tax-xogħol kienu ser jagħmlulu hsara f'sahħtu. Darba minnhom jiftakar li pprova jikkuntatja l-HR pero' ma sabhomx fl-ufficju, pero' huwa dejjem ipprova jirringa l-problemi tiegħu mal-management. Huwa ma tkellem ma' hadd rigward problemi ta' mard. Filfatt ippretenda li kien it-tabib tax-xogħol stess li kien ser iwassal din l-informazzjoni. Huwa kien ghamel sitt xhur qiegħed qabel ma sab xogħol iehor. Jiftakar li s-sick leave tiegħu kien qed jahlieh kollu u

Kopja Informali ta' Sentenza

kien qed jibghat ghat-tabib. Ghalhekk ipretenda li t-tabib kien ser iwassal l-informazzjoni in konnessjoni ma' dan. Dan it-tabib kien wiehed tax-xoghol. It-tabib Robert Portelli li Ramon Caruana kien ipprezenta certifikat tieghu huwa filfatt it-tabib personali tieghu, mhux it-tabib tal-Lufthansa Technik.

Maryrose Galea xehdet fit-3 ta' Lulju 2013 in rapprezentanza tat-Tribunal Industrijali fejn ghamlet referenza ghad-dokumenti esebiti minnha dakinhar stess fil-kawza numru 263/12 CSH. Fix-xhieda taghha fil-kawza **Lufthansa Technik Malta Ltd vs Godfrey Debattista (Rikors Numru 263/12 CSH)** hija esebiet kopja tad-decizjoni li nghatat mit-Tribunal Industrijali fil-21 ta' Frar 2012, liema decizjoni giet immarkata bhala Dok CSH. Id-decizjoni mhix datata pero' esebiet il-verbal tas-seduta fejn inghatat id-decizjoni numru 2126. Dan il-verbal gie mmarkat bhala Dok CSH1. Mistoqsija jekk sarx Appell minn id-din id-decizjoni, wiegbet li ma sar l-ebda Appell.

Nicholas Baldacchino xehed fit-3 ta' Lulju 2013 fejn iddikjara li huwa kien jokkupa l-kariga ta' Segretarju tat-Taqsima Manifattura, IT u Settur Privat fl-Unjoni Haddiema Maqghudin. Illum il-gurnata pero' huwa ma ghadux jahdem hemmhekk. Huwa spjega li huwa kien hadem mal-Union mis-sena 2003 sa Marzu 2013. Huwa kien Segretarju tat-Taqsima li tirraprezenta lill-haddiema kollha ta' Lufthansa Technik Malta Limited apparti frazzjoni zghira li taqa' taht l-inginiera. Mistoqsi jekk kellux xi laqghat ma' xi haddiema peress li kien hemm xewqa minn naha taghhom li xtaqu jitterminaw l-impjieg taghhom, qal li le ma kellux dwar dan.

Huwa spjega li huwa kien irrilaxxja affidavit fil-kawza rikors numru 265/2012 CSH fl-ismijiet Lufthansa Technik Malta Limited vs Saviour Buttigieg liema

Kopja Informali ta' Sentenza

affidavit jinsab inserit f'dawk l-atti a fol 7 u huwa kkonferma il-kontenut tieghu. Dan l-affidavit huwa marbut ma' laqgha li kellu fil-kapacita tieghu bhala segretarju tat-taqsima flimkien mar-rapprezentanti tal-haddiema. Illum il-gurnata jaf li kienet saret il-laqgha pero' huwa ma jiftakarx ezattament fuq xiex kienet peress li kien ikollu diversi laqghat. Fil-fatt din il-laqgha kienet ilha li saret aktar minn erba' snin. F'din il-laqgha partikulari kien gie diskuss fuq il-*painters*, u prezenti kien hemm ukoll dak iz-zmien ic-CEO, is-Sur Louis Giordmaina. Waqt din il-laqgha qalilhom li ma kienx kuntent bihom u qal li min xtaq jitlaq seta' jitlaq. Ix-xhud tenna li minn naha tal-impjegati jaf li kien hemm xi hadd li qal li kellhom rabta u dakinhar ic-CEO qalilhom li ma kinitx problema u min xtaq jitlaq seta' jitlaq. Sussugwentament jaf li kien hemm xi rapprezentant li talbu biex jaghmlu meeting mal-impjegati, ix-xhud mar, ma jafx jekk kienx dakinhar stess jew ftit jiem wara li saret il-laqgha. Huwa kien spjega dak li kien qal ic-CEO lill-impjegati u din il-kwistjoni kienet waqfet hemm ghax din ma followjawhiex huma. Huma la kitbu u lanqas ma ghamlu xi laqghat ohrajn. Huwa kkonferma ghal darba ohra li s-sur Giordmaina kien qalilhom li min ma kienx kuntent seta' jitlaq.

Mistoqsi jekk kienx hemm xi rapprezentant iehor tal-Lufthansa Technik Malta Limited dakinhar apparti s-sur Giordmaina wiegeb li jekk mhux sejjer zball kien hemm prezenti John Borg Costanzi. Jista' jkun li kien hemm xi rapprezentant iehor tal-Lufthansa pero' ma jiftakarx min kien. Pero' ma kinitx haga normali li x-xhud jitkellem mas-CEO wahdu. Huwa spjega li s-soltu jekk ikun ser jitkellem fuq il-*painters* kien ikun hemm prezenti wkoll rapprezentant tal-*painters*. Huwa ma jistax jghid pero' x'kariga kellu s-sur Borg Costanzi dak iz-zmien. Pero' zgur li kien jokkupa xi kariga fit-*top management*. Mistoqsi jekk is-sur Borg Costanzi ghamilx xi reazzjoni ghall-kliem tas-sur Giordmaina, wiegeb li ma jistax iwiegeb din id-

Kopja Informali ta' Sentenza

domanda ghax ilu wisq. Huwa nkludieh fl-affidavit ghax meta kien qed jiktbu ftakar li kien prezenti.

Ix-xhud stqarr illi huwa ma regghax dahal f'din il-kwistjoni pero' jiftakar li xi zmien wara kienu marru l-impjegati u staqsewh jekk kienx lest li jaghmel affidavit biex jghid dak li jiftakar u fil-fatt hekk ghamel. Huwa tenna li ma kellux kwistjonijiet ohrajn fuq dan il-mertu mal-kumpanija. Mistoqsi jekk jaghraf x lil Godfrey Debattista u Saviour Buttigieg li kienu presenti fl-Awla wiegeb li jgharafhom. Mistoqsi jekk kienux gew ikellmuh qabel ma tefghu l-ittra tar- rizenja taghhom ma jistax jghid ghax fil-fatt jiltaqa' ma' hafna niex . Pero' jekk mhux sejjer zball kienu huma li talbuh l-affidavit u hu kien lest li jaghmlu. Mistoqsi jekk hu kienx involut fil-kawza ta' quddiem it-Tribunal Industrijali, wiegeb li iva. Filfatt qal hu kien ghamlu u Debattista u Buttigieg kienu prezenti f'dawn il-proceduri . Is-Socjeta' Lufthansa qatt ma kkuntatjatu bhala union anke meta bdew dawn il-proceduri. Mistoqsi min kien ir-rapprezentant tal-haddiema dakinhar qal li kien certu Elton kif hemm indikat fl-affidavit tieghu stess. Dan huwa Elton John Agius.

In kontro-ezami meta gie mistoqsi jekk kienx ikun hemm agenda qabel ma ssir il- laqgha, wiegeb li iva dejjem ikun hemm, ghax il-laqghat kienu jsiru fuq suggett partikulari. Mistoqsi jekk din l-issue tal-*ispray painters* u cioe' jekk kellhomx jitolqu jew le kinitx fuq l-agenda qal li ma jafx ghaliex din kienet ilha li grat. L- agenda tigi ssetjata jew minghand il-kumpanija meta jkunu jridu jaghmlu xi tibdil radikali jew minn naha tal-Union meta huma jkunu gew *logged* u jkun hemm bzonn ta' diskussjoni. F'dan il-kaz ma jistax jghid minn issetjaha. Fil-fatt huwa ddikjara li mal-Lufthansa huwa ghamel eluf ta' laqghat. Ix-xhud qal li kien Elton John Agius ir-rapprezentant li kien qallu li kellu jgharraf lill-impjegati l-ohrajn l-

ispray painters b'dak li kien qal is-sur Giordimaina. Ghalkemm ighid li huma dak li jigi diskuss dejjem jghadduh lill-haddiema. Mistoqsi jekk izommux minuti tal-laqghat li jzommu ma' c-CEO qal li sakemm dam segretarju hu qatt ma zammew minuti ufficcjali. Ix-xhud ma hassx il-htiega li jerga' jaghmel laqgha ohra mas-sur Giordimaina sabiex jikkonferma dak li kien diga' diskuss qabel ma jkellem lill-haddiema. Effettivament dan l-affidavit huwa ghamlu s-sena li ghaddiet.

Rat l-affidavit ta' **Nicholas Baldacchino**, Segretarju tat-Taqsima Manifattura, I.T. u settur privat tal-Union Haddiema Maghqudin, liema affidavit gie pprezentat fil-kawza **Rikors Nru. 265/12 Lufthansa Technik Malta Limited vs Saviour Buttigieg (fol. 7)** permezz ta' risposta tal-konvenut Saviour Buttigieg datata 29 ta' Awwisu 2012, fejn iddikjara li dan l-affidavit jitratta l-kaz illi numru ta' ex-haddiema ta' Lufthansa Tehnik Malta ghandhom mal-istess kumpanija fejn il-Lufthansa Tehnik qed tghid illi ma tridx thallas is-somma ta' flus dovuta lill-ex-haddiema ghaliex huma kisru "bond agreement" minn decizjoni tat-Tribunal Industrijali u dwar l-istess decizjoni l-kumpnnija imsemmija m'ghamlitx appell.

Spjega wkoll illi waqt laqgha ufficcjali illi kienet saret mac-Chief Executive Officer tal-Lufthansa illi dak iz-zmien kien is-Sur Louis Giordmaina fil-presenza ta' ufficcjali ohrajn tal-kumpanija fosthom John Borg Costanzi u wkoll fil-presenza ta' membri tal-kumitat tal-haddiema tal-Union fosthom Ian Grech u Elton John Agius, fejn f'din il-laqgha l-istess C.E.O. qajjem il-punt dwar is-sezzjoni tal-"painters" fejn il-kumpanija stqarret illi kienet tal-fehma illi min minn dawn l-impjegati u cioe' l-painters ried jitlaq, setgha jaghmel dan minnufih. Meta mistoqsi mill-Union jekk il-fatt illi huma jitolqu kienetx ser tikkostitwixxi ksur tal-"bond agreement" l-istess C.E.O. ikkonferma illi l-kumpanija ma kienetx ser tfittex lil dawn il-haddiema dwar l-istess "bond agreement".

Zied li ftit wara din il-laqgħa hawn fuq citata, huwa kien għadda din l-informazzjoni lill-“painters” waqt laqgħa illi huwa bħala segretarju imsemmi kellu mal-istess “painters”.

Nicholas Baldacchino prodott mill-UHM xehed nhar l-14 ta' April 2014 fl-atti tal-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik (Malta) Limited vs Godfrey Debattista** (Rikors Numru 263/12 CSH) fejn b'referenza għall-bond agreement li kellhom l-impjegati tal-Lufthansa Technik, spjega li l-UHM fil-fatt kienet involuta. Huwa stqarr illi sakemm huwa kien jikkupa l-kariga ta' segretarju tal-UHM ma jafx li l-UHM qatt kienet involuta f'xi kwistjonijiet. Fil-fatt l-impjegati tal-Lufthansa Technik kienu dahlu membri tal-UHM wara li kienu ffirmaw il-ftehim tagħhom. Huwa jaf li effettivament pero' kien hemm xi laqgħa fuq xi agenda totalment differenti liema laqgħa kienet bejn ic-CEO tal-Lufthansa, Louis Giordimaina, is-sur Borg Costanzi u minn naha tal-UHM kien hemm ix-xhud stess u rapprezentanti fosthom Ian Grech u Elton John Agius u xi nies oħrajn. Ix-xhud ma jiftakarx min aktar kien prezenti, u jaf li fost l-affarijiet oħra li kienu gew diskussi f'din il-laqgħa kienet tqajmet il-kwistjoni dwar is-sezzjoni tal-painters b'mod generali. Fil-fatt dak iz-zmien kien hemm glied bejn il-painters bejniethom u saħansitra anke kien hemm xi sospensjonijiet.

Ix-xhud jaf li kien hemm kwistjoni li l-kumpanija ma kienitx kuntenta bis-servizz tagħhom u fil-fatt ic-CEO waqt din il-laqgħa kien qal li huma kienu xebghu f'din is-sitwazzjoni, u din ma setgħatx tkompli. Fil-fatt kien qal li jekk jitolgħu dawn l-impjegati għalihom kien ikun ahjar għaliex dejquhom. Huwa jaf li kien hemm rapprezentant tal-painters li dak il-hin dar fuqu u qallu li għandhom bond agreement. Fil-fatt imbagħad huwa dar fuq ic-CEO u qallu, li dawn għandhom

Kopja Informali ta' Sentenza

bond agreement u huma marbutin, u fil-fatt hu qallu li dawn setghu jitolqu minnufih u ma kienu ser jaghmlu xejn dwar il-bond agreement. Ir-rapprezentant fil-fatt dar fuq ix-xhud, u qallu li kien importanti li jzomm laqgħa mal-haddiema u jghidilhom b'din l-informazzjoni b'mod dirett, u jaf li din il-laqgħa kienet inzammiet ftit wara, fi ftit zmien. Huwa jaf li effettivament kien laqgħa lill-haddiema u għarrafhom b'din id-decizjoni li kienet ittiehdet. Il-kwistjoni sa fejn jaf hu kienet waqfet hemm. Mistoqsi mill-Qorti jekk ircevewx xi korrespondenza mis-socjeta' attrici dwar dak li ntqal f'din il-laqgħa wiegeb li le huma qatt ma rcevew xejn. Mistoqsi kemm effettivament kien għadda zmien minn meta irrizenjaw il-haddiema għal din il-laqgħa wiegeb li ma jafx, peress li kien hemm aktar minn haddiem wiehed. Mistoqsi jekk kienx hemm xi hadd li cempillu qabel ma rrezenja wiegeb li jista' jkun, pero' stqarr li biex jiftakar it-telefonati kollha li jsiru huwa impossibli.

In kontro-ezami x-xhud tenna li huwa jaf lil Saviour Buttigieg kif ukoll lil Godfrey Debattista. Mistoqsi jekk Saviour Buttigieg u Godfrey Debattista kelmuhx b'mod partikulari għal din il-kwistjoni, wiegeb li jista' jagħti l-kaz, għax kienu kellmuh il-haddiema kollha. Huwa ma jistax jikkonferma jekk effettivament Saviour Buttigieg u Godfrey Debattista kienux cemplulu wara l-laqgħa li zammew pero' kkonferma li jekk effettivament cemplulu, huwa kien irrepeta dak kollu li qal qabel hawnhekk u cioe' dak li kien qal is-sur Giordimaina f'dik il-laqgħa. Ix-xhud rega' ikkonferma għal darb'ohra l-affidavit li kien irrilaxxa. Huwa sostna li dawn huma l-istess affarijiet li rrepeta diversi drabi. Il-kwistjoni dwar il-bond agreement tqajmet dakinhar, għax kien qed isir diskors dwar ix-xogħol tal-painters. Huwa qal li l-laqgħa dakinhar kienet fuq kwistjoni ta' authorisation levels li kienet tolqot lil haddiema kollha nkluz is-sezzjoni tal-painters. Meta gew biex jitkellmu dwar il-painters is-sur Giordimaina mill-ewwel qallilhom li ma kienx kuntent bil-painters. Kien il-haddiem li kien prezenti li qajjem il-kwistjoni

Kopja Informali ta' Sentenza

tal-bond agreement. Ix-xhud ma jafx jekk kienx hemm xi painter iehor apparti Elton John Agius. Pero' jaf li kien hemm painters ohrajn u ghalhekk ezattament min qajjem din il-kwistjoni ma jafx, pero' jaf li kien painter zgur. Mistoqsi jekk huma kienux izommu minuti bhala UHM dak iz-zmien, wiegeb li le ma kienux u jekk kienu jinzammu mill-mangement, dawn qatt ma gew mibghuta lilu.

Mistoqsi ghaliex ix-xhud fl-affidavit tieghu ma semmiex li s-sur Giordimaina ma kienx kuntent bix-xoghol tal-painters, wiegeb li ma hemmx raguni specifika. Huwa sostna li kien gie mitlub sabiex jaghmel dikjarazzjoni biex jikkonferma effettivament dak li kien intqal f'din il-laqgha u ghalhekk huwa kiteb dak li deherlu li kien importanti ghal dak li gie mitlub. Mistoqsi minn kien talbu biex jaghmel dan l-affidavit wiegeb li kienu xi disgha jew ghaxar haddiema li talbuh jaghmel dan. Waqt il-laqgha li zamm ix-xhud kien hemm prezenti hafna mill-painters, huwa u rapprezentant tal-istess painters, Elton John Agius.

Rat l-affidavit ta' **Godfrey Debattista** li gie pprezentat fit-3 ta' Lulju 2013 fl-atti tal-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik (Malta Limited) vs Godfrey Debattista** (Rikors Numru 263/12 CSH) fejn iddikjara li huwa beda jahdem mas-socjeta' attrici fis-6 ta' April 2008 u kienu baghtuh il-Germanja ghal tahrig. Huwa spjega li fl-10 ta' Marzu huwa kien iffirma bord agreement u ffirmat kuntratt mal-kumpanija u kienu wegghduh li jaghmluh painter mal-kumpanija izda gara li wara li lesta l-kors ghamluh trainee tradesman u mhux painter kif kienu wegghduh.

Godfrey Debattista stqarr illi f'Ottubru 2010 kien ghamel operazzjoni ta' dahru (slip disk) u ghamel xi erba' xhur ma jmurx ghax-xoghol. Wara l-operazzjoni l-Professor kien ordnal biex jibqa' jistrie ghal xi xahrejn ohra u mbaghad dahal ghax-xoghol. Pero' huwa baqa' jkun mugugh u skomdu tant li l-professor rega'

Kopja Informali ta' Sentenza

ghamillu xi x-rays u qallu li jekk ser jibqa' jerfa' u jahdem mghawweg ha jaghmel il-hsara.

Ghalhekk huwa staqsa lil Nicholas Baldacchino tal-Union Haddiema Maghqudin u fehmu b'kollox u qallu li m'ghandux problemi jekk jitlaq ghax tal-Lufthansa qalulu li min irid seta' jitlaq minghajr ma jfittxuh ghas-somma u sahansitra Baldacchino ha gurament dwar dan li jinsab esebit fil-kawza. Debattista ghandu certifikat tal-professur li gie anness u mmarkat bhala Dok. X.

Huwa spjega li meta kellu assikurazzjoni mill-union taghhom li seta' jitlaq, irrizenja u qabel mar ghand Claude Frendo biex jaghtih l-ittra ta' rizenja rega' staqsa lil Nicholas Baldacchino tal-UHM u rega' assigurah li l-Lufthansa ma kinux ser jitolbuh is-somma.

Rigward l-affidavit ta' Claude Frendo, Godfrey Debattista sostna li huwa kien trainee tradesman u mhux painter kif kienu wegghduh. Meta tah l-ittra ta' rizenja Claude Frendo ma qallu xejn dwar is-somma u filfatt ma sema' xejn minghandhom hlief wara li rebhulhom il-kaz industrijali li kienu fethu kontra taghhom. Huwa spjega li kien meta baghtulhom biex ihallsuhom is-somma ta' €6,734.07 li l-Lufthansa bdew jippretendu l-hlas tas-somma ta' €10,000.

Huwa ghadu sal-lum li ma thallasx minghand il-Lufthansa Technik is-somma li t-Tribunal Industrijali ordna lil Lufthansa Technik biex thallsu. Huwa annetta kopja tas-sekwestru mal-affidavit immarkat bhala Dok. Y.

Godfrey Debattista xehed in kontro-ezami fid-29 ta' Jannar 2014 fl-atti tal-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik (Malta) Limited vs Godfrey Debattista** (Rikors Numru 263/12 CSH) fejn gie muri dokument CF1 li hu esebit fl-atti a fol 13 (tar-Rik. Nru. 263/12) u qal li fuq dan id-dokument hemm il-firma tieghu. Huwa stqarr li effettivament kien dam hames xhur jaghmel it-tahrig il-Germanja ghalkemm kien hemm zmien li huwa nizel lura f'dawn il-hames xhur ghax is-socjeta' attrici ma hallsitux fil-hin. Pero' huwa qatt ma nghata certifikat tat-tahrig li ghamel il-Germanja. Huwa kien inghata kopja tac-certifikat li hu esebit a fol 14 ghalkemm kien imwieghed li kien ser jinghata licenzja u mhux certifikat. Godfrey Debattista kkonferma li kien gie nfurmat li kien ser jilhaq painter meta effettivament tawh il-grad ta' trainee tradesman. Huwa ma jaqbilx li trainee tradesman u painter huma l-istess grad. Huwa kien qal lill-management dwar din l-ingustizzja li saret mieghu fosthom lil Mr Borg Costanzi u l-UHM kienu jafu dwar dan ukoll.

Godfrey Debattista kien dam impjegat mas-socjeta' attrici ghal madwar tliet snin u nofs. Pero' f'dan il-perjodu huwa kien ghamel operazzjoni f'dahru ghax kellu slip disk. Huwa sostna li kien prezenti ghal diversi laqghat fejn inghad li min ried jitlaq seta' jitlaq minn mal-Lufthansa u kien ikun hemm ukoll Germaniz jismu Bent Matil ghax kien ikun hemm problemi kbar fis-section tal-painters u kien jghidilhom li min iddejjaq seta' jitlaq. Mistoqsi x'kariga kellu dan il-Germaniz wiegeb li kien fil-management u cioe' kien fit-top head tal-workshops. Lilhom Nicholas Baldacchino qatt ma wrihom xi haga bil-miktub li setghu jitilqu pero' huma emmnuh peress li huwa kellu kariga gholja.

Godfrey Debattista kkonferma li kien ghadda l-ittra tar-rizenja tieghu lil Claude Frendo li huwa l-HR manager tal-Lufthansa. Huwa stqarr illi ma vverifikax dwar

Kopja Informali ta' Sentenza

il-kwistjoni tal-bond agreement qabel ma kien ipprezenta l-ittra tar-rizenja tieghu. Huwa jiftakar li sitt xhur wara li kien telaq u meta rebhu l-kawza li kellhom jiehdu xi flejjes minghand Lufthansa Technik, kien ircieva ittra minghand Claude Frenzo fejn ghamillu referenza ghall-bond agreement u dan kien xi sitt xhur wara li telaq. Il-konvenut ra l-ittra tar-rizenja tieghu li tinsab a fol 15 tal-atti tal-kawza 263/12 CSH, mmarkata Dok CF3 u qabel li d-data hija 12 ta' Gunju, 2011. Gie muri dokument a fol 16 tal-istess process mmarkat mill-Qorti bhala dokument CF4 u ma jaqbilx ma' din l-ittra ghax ma kienx irceviha. Huwa sostna li din l-ittra rceviha sitt xhur wara u cioe' wara li kienu rebhu kawza mit-Tribunal Industrijali fejn kienu ntitolati ghal xi flejjes.

In ri-ezami Godfrey Debattista tenna li fl-istess gurnata li huwa kien ta l-ittra tar-rizenja tieghu huwa kien tkellem ma' Nicholas Baldacchino fuq it-telefon kif ukoll wicc imb'wicc u kien staqsieh jekk kienx cert li setghu jitolqu. Debattista rega' staqsieh ukoll jekk kienux ser jehlu l-bond u hu qallu li setghu jitolqu minghajr ma jehlu l-bond. L-affidavit ta' Nicholas Baldacchino kien sar wara li Godfrey Debattista kien ta l-ittra tar-rizenja tieghu u wara li rcevev l-ittra biex ihallsu l-bond. Meta staqsa lil Baldacchino jekk kienx lest li jitla' jiehu gurament dwar dak li kien qallu wiegbu li kien lest ghax kienet il-verita'. Mistoqsi meta saret il-laqgha mal-Germaniz meta kien qalilhom li setghu jitolqu wiegeb li effettivament kienet saret aktar minn laqgha wahda pero' nesa' d-dati. Iddikjara li dawn il-laqghat kienu jsiru regolarment fit-tlett snin li dam jahdem hemm.

Rat l-affidavit ta' **Saviour Buttigieg** li gie pprezentat fit-3 ta' Lulju 2013 fl-atti tal-kawza **Lufthansa Technik (Malta) Limited vs Saviour Buttigieg** (Rikors Numru 265/12 CSH). Huwa ddikjara li qed jikkontesta din il-kawza u li lis-socjeta' attrici m'ghandux jaghtiha s-somma ta' ghaxart elef ewro (€10,000). Saviour Buttigieg

Kopja Informali ta' Sentenza

spjega li s-socjeta' attrici bdiet dawn il-proceduri wara li fis-sena 2009 huwa u Elton Agius, Stephen Attard, Tyrone Camilleri, Ramon Caruana, Adam Cutajar, Godfrey Debattista, Rodney Farrugia, Josephine Fenech, Rosalie Muscat, Leonard Sacco, Syed Shafiq u Joseph Zarb hadu passi quddiem it-Tribunal Industrijali kontra l-Lufthansa Teknik ghax ma kinux qed jithallsu l-allowance kollha skont il-ftehim kollettiv. Il-proceduri bdew mill-Union Haddiema Maghqudin ghan-nom taghhom. Dan il-kaz gie deciz fil-21 ta' Frar 2012 (kaz nru 2728/IIW Decizjoni numru 2126) u l-Lufthansa giet kundannata €6,734.07.

Saviour Buttigieg tenna li huwa kien ghal qalbu hafna jahdem izda f'April 2010 s-Sur Berndt Matell (Production Manager) u fil-presenza tas-Sur John Borg Costanzi kien dahhal lill-isprayers u cioe' lilu, lil Adam Cutajar, Josephine Fenech u Ramon Caruana fl-ufficcju tieghu u wara hafna theddid u intimidazzjoni kien qalilhom li min irid jitlaq seta' jaghmel dan bla ma jhallas il-Bond Agreement. Huma bdew jaghmlu laqghat mas-segretarju tat-taqsim tal-UHM is-Sur Nicholas Baldacchino biex jitnehha l-Bond Agreement minn fuqhom.

Fis-sena 2010 kien dahal grupp iehor ta' nies gejjin mid-drydocks u kienu qeghdin jigu mgieghla jiffirmaw ghax-xoghol li kienu qeghdin jaghmlu dawn in-nies tad-drydocks peress li dawn ma kellhomx l-*On Job Training 1 (OJT 1)* li tfisser li wiehed irid jaghmel sena *training on the job* taht supervizjoni.

Saviour Buttigieg spjega li f'Lulju 2010 kien gie maghzul ma' persuna ohra biex jahdmu fuq progett maghruf bhala 50K izda wara bdew jigu trattati hazin hafna fejn anke gew sfurzati jahdmu izjed milli kienu koperti bl-Insurance u cioe' tibda tahdem fis-sebgha ta' filghodu (07:00hrs) u tispicca sahansitra wara nofs il-lejl

Kopja Informali ta' Sentenza

(sbatax-il siegha) u l-ghada trid terga' tidhol ghax-xoghol biex tipprepara l-ajruplan biex jigi sprejjat wara l-ghaxra ta' bil-lejl.

Wara hafna laqghat bejn is-segretarju tat-taqsima s-Sur Nicholas Baldacchino fil-presenza ta' shop steward is-Sur Elton John Agius mas-Sur Louis Giordimaina, CEO tal-kumpanija Lufthansa Technik Malta f'Marzu/April 2011, huma l-isprayers kellhom laqgha fejn gew infurmati mis-Sur Baldacchino li l-kumpanija iddecidiet li min irid jitlaq seta' jaghmel dan minghajr ma jhallas l-€10,000 tal-Bond Agreement. Il-konvenut huwa cert minn dan u qal li anke Elton John Agius kien ikkonferma dak li qalilhom Nicholas Baldacchino.

Saviour Buttigieg spjega li fit-8 ta' Gunju 2011 kien ipprezenta ittra ta' rizenja lis-sur Claude Frendo li huwa Chief Officer Human Resources u dan kien qallu li kien hemm il-hlas dovut minnu tal-Bond Agreement izda l-konvenut infurmah li kellu certezza mill-ufficjal tat-taqsima tal-UHM li l-Bond Agreement kien gie annullat bi ftehim mas-CEO.

Huwa ddikjara li talabhom kemm-il darba lil Lufthansa izda meta kitbilhom bl-avukat qalulu li m'huma ser jaghtuh xejn ghax kellu jaghtihom €10,000. Meta sar jaf b'dan kellem lil Nicholas Baldacchino u dan ghamillu affidavit fejn ikkonfermalu dak li kienu qalulu l-Lufthansa u cioe' li ma kienux ser jinsistu ghall-ghaxart elef ewro. Saviour Buttigieg ipprezenta l-korrispondenza kollha li saret bejnu u bejn l-avukat tal-Lufthansa Technik Dr Andrew Borg Cardona li huma: ittra tal-konvenut tad-19 ta' April 2012 fejn talabhom biex jonoraw is-sentenza tat-Tribunal, ir-risposta taghhom tad-9 ta' Mejju 2012, l-ittra tal-isprayers tad-19 ta' Gunju 2012 u risposta tas-socjeta' attrici tad-18 ta' Lulju 2012. Huwa spjega li l-ewwel darba li nfurmawh li ghandu jaghtihom l-€10,000 kien fl-ittra tad-9 ta'

Kopja Informali ta' Sentenza

Mejju 2012. Saviour Buttigieg sostna li wara li rcieva dawn l-ittri huwa ghamel sekwestru biex ihallsuh (Sekwestru 2023/12) u qed jistenna li l-flus jigu zbankati.

Saviour Buttigieg stqarr illi gimgha qabel kiteb l-affidavit huwa tkellem ma' Charles Farrugia li huwa missier Rodney Farrugia (li huwa konvenut f'din il-kawza u ghandu kawza simili ghal dik tieghu) fejn qallu li waqt laqgħa li kellu ma' Louis Giordimaina huwa kien assigurah li t-tifel tieghu seta' jitlaq minghajr ma jhallas il-bond agreement. Charles Farrugia kien mar jiltaqa' mieghu biex jilmenta dwar il-kundizzjonijiet tax-xogħol tat-tifel tieghu.

Saviour Buttigieg xehed in kontro-ezami fid-29 ta' Jannar, 2014 fl-atti tal-kawza **Lufthansa Technik (Malta) Limited vs Saviour Buttigieg** (Rikors Numru 265/12 CSH) fejn gie muri dokument CF1 esebit a fol 45 tal-atti tal-kawza Rik. Nru. 265/12 CSH u qal li hemm il-firma tieghu f'dan id-dokument. Saviour Buttigieg jaqbel li wara li kienu għamlu l-kawza quddiem it-Tribunal Industrijali dwar xi diskrepanzi li kien fl-allowance li huma kienu ntitolati għalihom waqt li kienu l-Germanja, huwa kien għadu mpjegat tas-socjeta' attrici. Huwa spjega li kien ha d-decizjoni sabiex jitlaq minn mas-socjeta' attrici wara certu affarijiet li kienu graw hemmhekk. Huwa ma kienx prezenti għall-laqgħa li saret bejn Nicholas Baldacchino u Louis Giordimaina, pero' kellu fiducja fir-rapprezentant tagħhom fil-Union, Nicholas Baldacchino.

Saviour Buttigieg jiftakar li meta mar bl-ittra tar-rizenja tieghu għand Claude Frendo, kien talbu meeting u filfatt kien iltaqa' mieghu u Frendo fakkru fil-bond agreement li kellu u dak il-hin qallu li kellu c-certezza mingħand Nicholas Baldacchino dwar il-ftehim li kellu mas-CEO tal-Lufthansa u cioe' mas-Sur Louis Giordimaina li jekk jitolqu ma kienux obbligati li jhallsu l-penali u għalhekk

Kopja Informali ta' Sentenza

ghaddielu l-ittra u huwa accettaha. Saviour Buttigieg sostna li Claude Frendo ma kien qallu xejn dwar dan id-diskors u lanqas ma vverifika jekk hux minnu jew le dan id-diskors.

Saviour Buttigieg qal li kien ircieva ittra minghand is-socjeta' attrici sabiex ihallas din il-penali xi sena wara li kien diga' telaq u effettivament wara li kien diga pprezenta l-mandat ta' sekwestru. Huwa gie muri dokument CF4 a fol 48 datat 17 ta' Gunju, 2011 u ddikjara li qatt ma rcieva din l-ittra. Huwa kien ircieva ittra ohra fejn gie mitlub ihallas is-somma ta' ghaxart ewro (€10,000) dovuti lilhom skont il-bond agreement. Meta l-konvenut ipprezenta mandat ta' sekwestru, dan ghamlu ghax huma kienu rebhu somma flus mit-Tribunal Industrijali, izda s-socjeta' attrici baqghet ma hallsitux. Illum il-gurnata l-flejjes li kienu maqbuda permezz tas-sekwestru gew rilaxxati a favur tal-konvenut. Huwa jiftakar li l-laqgha in kwistjoni kienet saret bejn Marzu u April tas-sena 2011 u prezenti ghal din il-laqgha kien hemm Elton John Agius, li huwa shop steward tal-Union, Nicholas Baldacchino, John Borg Costanzi u Louis Giordimaina. Meta spiccat il-laqgha jaf li nizlu jaghjtulhom u x'hin marru ghal-laqgha Nicholas Baldacchino qalilhom li min kellu l-bond agreement u ried jitlaq seta' jitlaq u ma jhallasx penali. Dan id-diskors gie kkonfermat minn Elton John Agius. Saviour Buttigieg jiftakar li wara din il-laqgha kien tkellem ukoll ma' missier Rodney li kien kollega tieghu fuq ix-xoghol, missieru certu Charles Farrugia u qallu li kellu laqgha privatament ma' Louis Giordimaina li kkonferma wkoll mieghu li ibnu seta' jitlaq kif telaq haddiehor bla ma jhallas il-penali. Saviour Buttigieg ra ittra esebita fl-atti a fol 70 tal-process u qal li din hija l-ewwel ittra li rcieva minghand is-socjeta' attrici. Fil-fatt id-data hija sena wara li kien telaq mix-xoghol.

Charles Farrugia xehed fit-30 ta' Settembru 2013 fejn iddikjara li huwa jigi missier il-konvenut. Mistoqsi jekk jafx lil Louis Giordmaina wiegeb li jafu għax kienu jahdmu flimkien l-Air Malta meta dak iz-zmien Giordmaina kien għadu student fl-engineering department. Ix-xhud tenna li peress li huwa kien iħobb il-linja tal-*airline*, huwa baqa' jsegwi minkejja li kien telaq mix-xogħol u sussegwentemanet jaf li t-tifel tiegħu Rodney kien dahal jahdem il-Lufthansa Technik. Huwa kien jaf li s-sur Louis Giordmaina kien jahdem bhala CEO tal-Lufthansa Technik. Ix-xhud jaf li t-tifel tiegħu qed jilmonta li kienu qed igegħluh jagħmel certu affarijiet u mill-esperjenzi li kellu kien jaf li kienu qed jiksru xi ligijiet u kien jgħidlu biex ma jiffirmax certu dokumentazzjoni għax bil-firma tiegħu kien ser jerfa' xi responsabbilta'.

Sussegwentement ix-xhud kien tkellem mas-Sur Giordmaina u kien qallu fuq certu affarijiet li fil-fehma tiegħu ma kienux legittimament qed isiru u qallu li jekk dawn l-affarijiet jibqgħu għaddejjin it-tifel tiegħu kien ser ikun kostrett biex jitlaq. Dak il-hin is-Sur Giordmaina qallu li t-tifel tiegħu seta' jitlaq meta jrid izda x-xhud wiegħbu li ma setgħax jitlaq hekk għax kien marbut b'*agreement* fejn kellu miktub li kellu jhallas multa una volta jitlaq. Pero' s-Sur Giordmaina qallu biex ma jagħtix kaz il-ftehim li kellu, u li t-tifel seta' jitlaq x'hin ried hu. Ix-xhud ikkonferma li huwa tkellem b'mod specifiku mas-Sur Giordmaina fuq din il-kwistjoni tal-bond. Huwa wiegħbu li t-tifel ma kellux għalfejn iħabbel rasu rigwardanti l-bond li kellu. Mistoqsi jekk ix-xhud tkellimx ma' nies oħrajn dwar dan il-ftehim u dwar din il-laqgħa li kellu, wiegeb li iva effettivament kien tkellem ma' certu Salvu Buttigieg. Din id-diskursata saret xi xahrejn qabel ma s-Sur Giordmaina spicca minn CEO tal-Lufthansa.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ix-xhud gie mistoqsi in kontro-ezami fejn saret din il-laqgħa mas-Sur Louis Giordimaina, fejn wiegeb li din il-laqgħa saret fl-ufficcju tal-headquarters tal-Lufthansa Technik. Pero' ma tah xejn bil-miktub. Prezenti għal din il-laqgħa kienu x-xhud u s-Sur Giordimaina u kien hemm ukoll is-segretarja tiegħu li qiegħda barra. Effettivament Rodney Farrugia kien telaq mix-xogħol xi tliet xhur wara din il-laqgħa.

Rat l-affidavit tal-konvenut **Rodney Farrugia** li gie pprezentat fit-13 ta' Novembru 2013 fejn iddikjara li huwa kien gie mpjegat mas-socjeta' attrici fil-11 ta' Marzu 2008 bhala "*Aircraft spray painter*" skala "*Trainee Tradesman*". Din il-kumpanija kienet talbet lill-konvenut sabiex jiffirma kuntratt magħha li kien ikopri "*bond agreement*", peress li kien se jintbagħat barra minn Malta għal xi tahrig. Ftit wara l-konvenut flimkien ma' ohrajn kienu ntbagħtu Hamburg, gewwa l-Germanja għal tahrig fejn dam bejn is-6 ta' April 2008 u l-31 ta' Awwissu 2008.

Il-konvenut iddikjara li kien hemm "*collective agreement*" bejn il-kumpanija Lufthansa u l-UHM (Union Haddiema Magħquda) li s-segretarju tat-taqsima tagħha kien Nicholas Baldacchino. F'dak iz-zmien li għamel barra minn Malta huwa beda jithallas bhala salarju u "*allowance*" hafna anqas milli kien miftiehem mal-union skont il-collective agreement f'punt 6.8. Huwa suppost kellu jithallas €81.90 kuljum, filwaqt li kienu jhallsuh €250 fil-gimgha. Huwa tenna li fis-sena 2009 il-UHM bdiet proceduri kontra l-Lufthansa biex tissalvagwardja l-interessi tal-haddiema skont il-ftehim kollettiv iffirmat bejn l-union u l-kumpanija Lufthansa.

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-konvenut iddikjara li matul iz-zmien li ghamel jahdem mal-Lufthansa huwa dejjem ghamel xoghlu skont is-sengha u l-*maintenance manual* ta' kull ajruplan. Huwa kellu hafna battibekki fuq ix-xoghol mas-sur Bernt Matell (Production/Hanger Manager) fil-presenza tas-Sur Borg Costanzi fejn dan anke kien hedded lill-konvenut quddiem shabu ohra li jekk ried jitlaq seta' jitlaq x'hin ried minghajr ma jhallas xejn mill-bond agreement.

Wara li s-sur Matell spicca minn mal-kumpanija, floku lahaq is-Sur Borg Costanzi li baqa' miexi fuq l-istess strategiji ta' qablu. Dan kien jghajjarhom u jheddidhom li jekk ma jahdmux l-overtime kien ikun kostrett ikeccihom anke jekk skont kif imnizzel fil-ftehim kollettiv huma riedu jkunu avzati tnax-il siegħa qabel l-overtime. Apparti l-overtime li huwa jkun hadem u l-gurnata normali tax-xoghol irid ikun hemm *rest period* ta' tnax-il siegħa bil-ligi minhabba *fatigue*.

Mas-sur Borg Costanzi kien mar wkoll is-sur John Darmanin mid-Dockyard ta' Malta li beda jikkordina x-xoghol tal-painters hu. Rodney Farrugia sostna li l-akbar problema li kien jaffaccja kienet meta s-sur Darmanin kien iqabbdu jidhol responsabbli billi jiffirma għal xoghol li kien isir minn xi haddiema ohra li huwa jaf li ma kellhomx training u lanqas esperjenza fix-xoghol ta' spray fuq l-ajruplani kif jitlob il-FAA minhabba s-sigurta' għall-ajruplan u l-passiggieri u skont il-ftehim kollettiv 04.1 biex ma jsemmix ukoll li safejn jaf hu s-sur Darmanin innifsu lanqas kien kwalifikat biex jagħmel xi xoghol tal-ispray fuq l-ajruplani.

Il-konvenut semma xi affarijiet li huwa kien jaf li kienu qed isiru mill-haddiema kontra kif titlob is-sengha tal-ispray fuq l-ajruplani, bhat-tahlit tal-materjal tal-ispray u anke kif kienu juzawh. Huwa stqarr illi xi mekkaniks kienu juzaw xi *solvit spray* u WD 40 li jagħmlu hsara tremenda lill-ispray. Huwa kien qal b'dan lis-sur

Kopja Informali ta' Sentenza

Anthony Griffiths, il-kuntrattur li kien imqabbd mil-Lufthansa bhala koordinatur u lis-sur Darmanin. Rodney Farrugia semma xi affarijiet ohra fl-affidavit li jhossu qed jigi mqarraq bihom. Filfatt semma li meta gie minn Hamburg, huwa suppost kellu jinghata lis-skala ta' "Painter One" u paga skont dak il-grad pero' dan qatt ma sehh.

Huwa tenna li minn Awissu 2010 sa Mejju 2011 huwa ghamel xoghol ta' bil-lejl biex apparti x-xoghol li kien ikollu biex jaghmel, kien ikun irid jikkordina x-xoghol lil xi tlieta jew erba' haddiema ohra li ma kellhom l-ebda esperjenza jew kwalifiki biex jahdmu fuq l-ajruplani. B'dan huwa kien jigi mgieghel jerfa' r-responsabilita' kollha taghhom hu. Huwa sostna li dan kien ifisser li huwa responsabbli ghal sitt snin ghal li jista' jinqala'.

Skont il-ftehim kollettiv paragrafu 13, peress li kien ghamel aktar minn disa' xhur jaghmel xoghol ta' shift inkarigat minn nies u mix-xoghol tal-ispray, huwa kien eligibbli ghal promozzjoni ta' Team Leader. Dan qatt ma sehh allavolja kien hemm vaganza ghal dan il-post u li nghatat lil haddiehor minfloku.

Il-konvenut iddikjara li huwa kien ikun imgieghel jixkatla u jisprejja meta l-magna u t-tank tal-fuel tal-ajruplan kienu jkunu miftuhin. Huwa stqarr li ftit li xejn kien jitkellem ma' missieru fuq il-problemi li semma fl-affidavit pero' hass li kellu jinfurmah peress li huwa bniedem mizzewweg u ghandu familja u missieru kien jahdem mal-Air Malta fis-sezzjoni tal-engineering. Missieru kien jaf lis-Sur Louis Giordimaina (li kien is-CEO tal-Lufthansa) meta dan kien ghadu *trainee engineer* u kien sejjer ikellmu billi jinfurmah b'dak kollu li qallu ibnu. Xi jumejn wara missier Rodney Farrugia cempel lil Giordimaina u kellhom laqgħa dakinhar stess fl-ufficju tieghu gewwa l-Lufthansa Technik fis-sitta ta' filghaxija. Missieru

Kopja Informali ta' Sentenza

kkonfermalu lill-konvenut li fil-laqgħa hu kien għarraf lil Louis Giordimaina b'dak kollu li qallu u li Giordimaina kien qallu li għalkemm kellu jiccekja l-konvenut seta' x'hin u meta ried jitlaq mal-kumpanija attrici mingħajr ma jhallas xejn u cioe' mingħajr ma jhallas il-bond agreement.

Fl-affidavit tiegħu l-konvenut spjega li s-Sur Nicholas Baldacchino li hu *shop steward* tal-UHM kien qalilhom lill-isprayers li huwa kellu laqgħa mas-sur Louis Giordimaina f'Marzu/April 2011 li l-kumpanija kienet iddecidiet li min ried jitlaq minn mal-kumpanija seta' jagħmel dan mingħajr ma jhallas l-għaxart elef ewro tal-Bond Agreement.

Meta l-Union kienet fethet kawza quddiem it-Tribunal Industrijali kontra s-socjeta' attrici għax ma kinitx qed thallas l-allowance skond il-ftehim kollettiv, il-kaz kien gie deciz (kaz nru 2728/IIW Decizjoni 2126) li l-Lufthansa giet kundannata thallas id-differenza fil-hlas tal-allowance li baqgħu ma thallsux u fil-kaz tiegħu kienet tammonta għal €6,781. Huwa ddikjara li għadu ma thallasx.

Il-konvenut iddikjara li għall-ewwel huwa kien kuntent hafna li beda jahdem mal-Lufthansa izda meta beda jara li hafna mir-regolamenti u d-drittijiet tiegħu kienu qed jigu miksura u dak li kien imwiegħed ma kienx qed isehh, huwa kontra qalbu kellu jagħti *r-resignation* tiegħu kif fil-fatt għamel fit-28 ta' Dicembru, 2011. Huwa sostna li ma jarax li għandu xi obligazzjoni lejn is-socjeta' attrici, altru hi obbligata lejha skont kif semma fl-affidavit tiegħu stess.

Il-konvenut Rodney Farrugia xehed in kontro-ezami fid-29 ta' Jannar, 2014 fejn gie muri dokument CF1 a fol 17 tal-atti u qal li fuq dan id-dokument li huwa l-

bond agreement hemm il-firma tieghu. Huwa tenna li l-proceduri li nfethu quddiem it-Tribunal Industrijali kienet tikkoncerna biss għall-allowance li huma kienu gew intitolati għalihom meta kienu qeghdin jagħmlu t-training tagħhom gewwa l-Germanja. Meta huwa gie lura beda jahdem bhala trainee tradesman mas-socjeta' attrici. Huwa dam jahdem mas-socjeta' attrici sat-28 ta' Dicembru, 2011. Is-Sur Darmanin kien jigi fuqhom bhala kariga. Is-Sur Borg Costanzi dak izmien kien f'hanger iehor. Fil-fatt is-Sur Borg Costanzi kien jigi fuq is-Sur Darmanin bhala kariga. Il-konvenut jiftakar li effettivament kien jigi mistoqsi sabiex jiffirma x-xogħol ta' haddiehor. Mistoqsi jekk effettivament kienx jiffirma, wiegeb li iva effettivament hekk kellu jagħmel jiffirma u fil-fatt saħansitra kien anke tkellem mal-UHM dwar din il-problema.

Waqt dik il-laqgħa kien hemm ic-CEO is-Sur Giordimaina u Nicholas Baldacchino għan-nom tal-UHM u kien hemm ukoll Elton John Agius. Nicholas Baldacchino kien qalilhom li f'din il-laqgħa kienu fteħmu u qallu li s-CEO kien qal li min jitlaq mix-xogħol ma hemmx għalfejn ihallas il-penali. Ix-xhud jiftakar li missieru, Charles Farrugia qallu li kellu laqgħa mas-Sur Giordimaina u dan ikkonfermalu li seta' jitlaq meta jrid bla ma jhallas il-bail bond. Meta l-konvenut fl-affidavit tieghu qal li c-CEO qal li ried jiccekja, dan ried jiccekja fuq l-allegazzjoni li għamillu l-konvenut cioe' li kien qed jiffirma għax-xogħol ta' haddiehor u mhux dwar il-kwistjoni tal-bond. Dwar il-bond jaf li s-Sur Giordimaina kien ta l-kelma lil missieru li seta' jitlaq bla hlas tagħha. Mistoqsi kemm dam biex telaq wara din il-laqgħa, wiegeb li ma jiftakarx. Qabel ma pprezenta r-rizenja tieghu huwa ma tkellem ma' hadd minn tal-Human Resources peress li kellu l-kelma tal-Union u l-kelma tas-CEO, din għalih kienet bizzejjed. Huwa jiftakar li kien ta kopja tar-rizenja tieghu lis-Sur Borg Costanzi u kopja lil Human Resources, pero' ma kienx lil Claude Frendo. Jiftakar li meta kien gie biex jitlaq pero' kienu qalulu li kien ser ikollu jhallas il-bail bond, pero' qatt ma rcieva ittra d-dar tieghu biex ihallas din

Kopja Informali ta' Sentenza

il-bond. Meta qalulu li kellu jhallas il-bond, il-konvenut kien qalilhom li c-CEO qal li ma kienx hemm ghalfejn. Huwa ma regax tkellem mas-CEO wara dan.

Joseph Saliba xehed fil-5 ta' Dicembru 2013 fl-atti tal-kawza fl-ismijiet **Lufthansa Technik (Malta) Limited vs Godfrey Debattista** (Rikors Numru 263/12 CSH) fejn iddikjara li qed jixhed ghan-nom u in rappreżentanza tad-direttur tal-Employment and Training Corporation. Huwa gie mitlub sabiex jesebixxi Employment History Sheet ta' Saviour Buttigieg u ta' Godfrey Debattista. Illum ix-xhud jinsab f'pozizzjoni li jaghmel propju dak li gie mitlub minnu u esebixxa l-employment history sheet ta' Saviour Buttigieg li giet immarkata bhala dokument SB waqt li dik ta' Godfrey Debattista giet immarkata bhala dokument GD.

Semghet lill-partijiet jittrattaw il-kawza u dan fis-seduta tal-14 ta' April 2014 u jawtorizzaw lil Qorti tghaddi ghas-sentenza finali taghha fuq il-provi mismugha.

Ikkunsidrat:

Is-socjeta' attrici qed issostni li l-konvenut ghandu jhallas l-bond li ntrabat li jhallas fil-*bond agreement* iffirmit minnu esebit fl-atti a fol. 17, immarkat bhala Dok CF1 u dan ghaliex l-konvenut qabad u ttermina l-impjieg tieghu hesrem u cioe' qabel il-hames snin li kien marbut bihom. Il-konvenut minn naha tieghu jghid li verament huwa telaq mix-xoghol fi zmien il-hames snin ta' wara l-probation tieghu, pero' jghid li huwa kellu ragunijiet validi biex jittermina l-impjieg.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bhala fatti ma jidhirx li hemm kontestazzjoni u cioe' li l-konvenut beda jahdem mas-socjeta' attrici u ffirmat bond agreement nhar l-10 ta' Marzu 2008 (Dok CF1 a fol. 17) fejn intrabat li ihallas is-somma ta' ghaxart elef ewro (€10,000) lis-socjeta' attrici una volta huwa jgħid li l-impjeg tieghu qabel il-perjodu ta' hames (5) snin minn meta jispicca il-perjodu tal-probation tieghu. Jirrizulta u mhux kontestat lanqas li l-konvenut kien intgħazel mis-socjeta' attrici sabiex jagħmel kors ta' *'painter'* għewwa Hamburg l-Germanja u kien telaq għal xi tahrig fis-7 ta' April 2008 u rritorna lura Malta fid-29 ta' Awwissu 2008 wara li kien ikkompleta il-kors tieghu (vide Dok CF 2 a fol. 18). Jirrizulta wkoll bhala fatt mhux kontestat li l-konvenut telaq mix-xogħol minn mas-socjeta' attrici fit-30 ta' Novembru 2011 (Dok CF3 fol. 19). Illi għalhekk is-socjeta' attrici intvolat il-kawza odjerna sabiex tithallas il-bond ta' ghaxart elef ewro li l-konvenut kien intrabat li jhallas una volta jkser xi kundizzjoni ta' dan l-istess ftehim Dok CF1. Is-socjeta' attrici issostni li l-ftehim Dok CF1 huwa ftehim li jorbot il-partijiet u stqarret li l-principju kardinali li jirregola l-istatut tal-kuntratt jibqa' dejjem dak li l-vinkolu kuntrattwali għandu jigi rispettati u li hi l-volonta' tal-kontraent kif espressa fil-konvenzjoni li għandha tipprevali u trid tigi osservata - *Pacta sunt servanda*. Illi għalhekk din il-Qorti għandha tara jekk l-konvenut kienx għustifikat li jgħid li l-impjeg tieghu waqt li kien għadu marbut bit-ftehim Dok CF1.

Il-principju ewlieni mhaddan fil-kamp tal-kuntratti huwa *pacta sunt servanda*. Propju għaliex il-ligi trid li kuntratt pattwit skond il-ligi jkollu l-forza ta' ligi bejn il-kontraenti.

Fil-kawza "**Spiteri vs Camilleri et**" deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla (RCP) fit-30 ta' Mejju 2002 ingħad hekk:

Kopja Informali ta' Sentenza

*“Il- principju kardinali li jirregola l-istatut tal-kuntratti jibqa’dejjem dak li l-vinkolu kontrattwali ghandu jigi rispettati u li hi l-volonta’ tal-kontraenti kif espress fil-konvenzjoni li kellha tipprevali u trid tigi osservata”, Principju tad-dritt daqstant importanti u rilevanti ghall-fini tal-vertenza bejn il-partijiet huwa migbur fl-**Art. 993 tal-Kap.16** li jaqra hekk – “Il-kuntratti ghandhom jigu esegwiti bil-bona fidi, w jobbligaw mhux biss ghal dak li jinghad fihom, izda wkoll ghall-konsegwenzi kollha li ggib maghha l-obbligazzjoni skond ix-xorta taghha, bl-ekwita’, bl-uzu jew bil-ligi.” (ara - “**Depares noe vs O’Dea noe**” – A.C. - 25 ta’ Gunju 1996).*

Kif tajjeb osservat il-Prim’Awla fis-sentenza taghha tal-25 ta’ Frar, 2010 fl-ismijiet **F. Advertising Limited (C27689) vs. Francis u Antonia konjugi Grixti’**:

*“Hi disposizzjoni espressa tal-Kodici Civili fl-**artikolu 992 (1)**, illi l-kuntratt hu ligi ghall-partijiet kontraenti. Jinzel minn dan il-karattru enfatiku tal-artikolu tal-ligi illi l-partijiet kienu tenuti jirrispettaw it-termini u l-kondizzjonijiet tal-kuntratt, anke ghaliex "pacta sunt servanda", u l-kuntratt ma setax jimmodifika ruhu bil-volonta" unilaterali ta' xi parti.”*

Kif inghad fis-sentenza li nghatat nhar it-28 ta’ Ottubru 2013 fl-ismijiet **A.M. Developments Limited socjeta’ registrata Malta bin-numru C18510 u Anton Camilleri ghal kull interess li jista’ jkollu vs Pauline Micallef’**:

“Il-principju pacta sunt servanda huwa wiehed applikat rigorosament mill-Qrati taghna, u jekk ma tirrizultax xi cirkustanza li, skond il-ligi, tista’ twassal ghat-thassir tal-kuntratt, l-istess kuntratt irid jigi esegwit miz-zewg nahat.” Ara wkoll

Beacon vs Spiteri Staines, App 05/10/1998; Grace Spiteri et vs Carmel sive Lino Camilleri et, PA 30/05/2002; Paul Camilleri et vs Joseph Glanville et, PA 28/04/2003); Mary Pace vs C. Fino & Sons Ltd, App Inf 17/02/2003; Tigne vs Borg, App Inf 04/10/2011.

Illi fid-dokument esebit u mmarkat bhala Dok CF1 a fol. 17 jirrizulta li l-konvenut kien intrabat li jhallas is-somma ta' ghaxart elef ewro (€10,000) lis-socjeta' attrici bhala penali likwidata a priori f'kaz li huwa jigi sabiex jittermina l-impjieg tieghu qabel il-perjodu ta' hames snin wara l-*probation period*. Naturalment dan il-ftehim ghandu jinqara u jifforma parti integrali mal-kuntratt ta' impjieg l-iehor ezistenti bejn il-patijiet fejn ghal darb'ohra z-zewg partijiet ghandhom l-obbligi taghhom fil-konfront ta' xulxin. Ghalhekk dak li jorbot ghall-konvenut u cioe' li ntrabat fil-konfront tas-socjeta' attrici jorbot ukoll lis-socjeta' attrici li intrabtet fil-konfront tal-konvenut.

Jidher li z-zewg partijiet qed isostnu li kien hemm ksur ta' xi obligazzjoni filwaqt li s-socjeta' attrici issostni li l-konvenut qabad u ttermina l-impjieg tieghu hesrem u dan qabel il-waqt u cioe' fil-perijodu li kien ghadu marbut maghha. Il-konvenut qed jhid li huwa ghamel hekk ghaliex kienet is-socjeta' attrici li naqset li tosserva l-obbligi taghha li thallsu l-allowance dovut lilu tant li sahsitra kellha tigi pprezentata kawza quddiem it-Tribunal Industrijali sabiex huwa jigi dikjarat kreditur taghha fis-somma ta' sitt elef, tmien mija u wiehed u sebghin ewro (€6,871) liema somma ghadu sa llum ma rceviex. Jinghad li fil-kaz fil-konfront tal-konvenut, is-socjeta' attrici lanqas ma ddepositat dak dovut minnha lilu l-Qorti u ghalhekk minkejja l-ordni tat Tribunal sabiex huwa jithallas, is-socjeta' attrici baqghet inadempjenti. Il-konvenut jaghraf li huwa ttermina l-impjieg tieghu qabel iz-zmien pero' jghid li ghamel hekk minhabba raguni gusta u cioe' ghaliex ma kienx qed jithallas skond il-ftehim li kellu. Jghid li kien hemm

Kopja Informali ta' Sentenza

nuqqas kuntrattwali minn naha tas-socjeta' attrici. Dan ghalhekk iwassal lill-Qorti sabiex taghti spjega dwar x'inhi inadempjenza kuntrattwali.

“Illi f'kaz fejn iż-żewġ partijiet f'kuntratt jixlu lil xulxin b'nuqqas ta' twettiq, il-ġudikant ikun irid jagħmel valutazzjoni li tqabbel l-imġiba tal-parti l-waħda ma' dik tal-parti l-oħra. Dan jagħmlu billi jqis kemm l-element kronologiku, kemm dak tal-proporzjonalita' u kif ukoll il-korrispettivita' tal-prestazzjonijiet mhux imwettqin, ħalli jkun f'qagħda jgħid jekk dak in-nuqqas jagħtix raġun lil xi parti jew kienx il-ħtija tal-parti l-oħra. Minbarra dan, il-ġudikant irid iqis kemm l-obbligazzjoni ewlenija li taħtha ntrabtu l-partijiet, u kif ukoll dawk sekondarji li l-partijiet ikunu tawhom siwi essenzjali għall-ftehim milħuq bejniethom” (vide App. Inf. PS 10.10.2005 fil-kawża fl-ismijiet '**AX Construction Ltd. vs Tony Mallia Bonello**').

Illi huwa principju aċċettat li n-nuqqas ta' twettiq ta' obbligazzjoni kuntrattwali iġġib fis-seħħ l-effetti “sekondarji” tal-istess obbligazzjoni – jiġifieri l-effett li min jonqos li jwettaq dak li ntrabat għalih irid jagħmel tajjeb għad-danni li tkun ġarrbet il-parti li magħha kien intrabat (**Art. 1125 tal-Kap 16**). Dan minbarra l-effett “primarju” li jista' jwassal għat-tħassir tal-obbligazzjoni jew kuntratt li jkun;

Illi meta parti tkun intrabtet li twettaq xi ħaġa u ma tagħmilhiex jew ma ttemmhiex, il-parti l-oħra (jiġifieri, l-kreditur tal-obbligazzjoni) tista' tingħata s-setgħa li twettaqha hi bi spejjeż ta' min ikun naqasha (jiġifieri, d-debitur tal-obbligazzjoni - **Art. 1127 tal-Kap 16**). Kreditur ta' obbligazzjoni li ħaddieħor ikun intrabat miegħu li jwettaq, u dan jonqos li jwettaqha, għandu l-għażla li jew jinsisti mad-debitur tal-obbligazzjoni li jwettaq dak li ntrabat li jagħmel (vide P.A.

13.12.1952 fil-kawża fl-ismijiet **Galea vs Calleja** Kollez. Vol: **XXXVI.ii.578**) jew, f'każ li l-adempiment ma jkunx għadu jista' jsir aktar, li jitlob il-ħlas tad-danni mgarrba minħabba dak in-nuqqas (vide Kumm. **13.2.1952** fil-kawża fl-ismijiet **Petroni vs Petroni noe** Kollez. Vol: **XXXVI.iii.629**);

Illi huwa stabilit ukoll li meta n-nuqqasijiet fit-twettiq ta' ħatra ma jkunux sostanzjali, l-appaltatur ma jistax jitqies inadempjenti, imma jibqa' obligat li jagħmel tajjeb in-nuqqas jew jaċċetta tnaqqis f'dak li jistħoqqlu jithallas (vide P.A. MCC 9.4.1968 fil-kawża fl-ismijiet '**Anġlu Busuttil vs Pio Fedele et'** mhix publikata);

Illi meta wieħed jintrabat li jwettaq obligazzjoni huwa mistenni li jagħmel dan bl-għaqqal ta' missier tajjeb tal-familja (**Art. 1132(1) tal-Kap 16**). Dan għaliex, ukoll fejn id-debitur ma jkunx mexa b'mala fidi, huwa jrid jagħmel tajjeb għal kull dannu li jgarrab il-kreditur tal-obbligazzjoni kemm dwar in-nuqqas ta' twettiq tar-rabta u kif ukoll dwar id-dewmien fl-eżekuzzjoni (**Art. 1133 tal-Kap 16**). Biex jeħles minn dawn l-effetti, id-debitur irid juri li n-nuqqas ta' twettiq tal-obbligazzjoni jew id-dewmien fit-twettiq tagħha fiż-żmien miftiehem kienu l-kawża ta' haġa barranija li huwa ma kienx jaħti għaliha, bħal fil-każ ta' aċċident jew forza magġuri (**Art.1134 tal-Kap 16**);

Illi d-danni maħsuba mil-ligi għan-nuqqas ta' twettiq ta' obligazzjoni jew għat-twettiq tardiv tagħha huma t-telf imgarrab mill-kreditur u/jew il-qligħ imtellef (**Art. 1135 tal-Kap 16**), sakemm jintwera li tali telf jew tali qligħ imtellef ikunu l-effett immedjat u dirett tan-nuqqas tat-twettiq tal-obbligazzjoni (**Art. 1137 tal-Kap 16**).

Fejn in-nuqqas ta' twettiq ma jkunx ġej minn għamil doluż tad-debitur, id-danni mgarrbin mill-kreditur li huwa obligat jagħmel tajjeb għalihom huma dawk li basar jew wieħed sata' jobsor li jiġġarrbu fiż-żmien tat-twettiq tal-obbligazzjoni (**Art. 1136 tal-Kap 16**).

Illi huwa mogħti lil parti f'kuntratt li tilqa' bid-difiża tal-inadempiment għat-talba tal-ħlas magħmula mill-parti l-oħra, li hija magħrufa bħala *l-exceptio non rite adempti contractus*. Din l-eċċezzjoni tista' titqajjem f'kull kuntratt bilaterali jew sinallagmatiku u hija maħsuba li twaqqqa l-azzjoni avversarja mibdija minn min huwa nnifsu ma kienx wettaq dak li ntrabat għalih fl-istess kuntratt (vide App. Kumm. 12.3.1965 fil-kawża fl-ismijiet **Aquilina Utrique** (Kollez. Vol: **XLIX.i.518**). Fejn eċċezzjoni bħal din tirriżulta mistħoqqa, l-parti mħarrka tikseb l-għarfien ġudizzjarju (b'seħħ lura minn dak inhar li l-parti attriċi tkun naqset milli twettaq il-parti tagħha) li hija tista' tissospendi l-eżekuzzjoni tar-rabtiet tagħha sakemm il-parti l-oħra attriċi tibqa' inadempjenti (vide App. Inf. PS 15.1.2010 fil-kawża fl-ismijiet '**Siggiewi Basketball Club vs Michele Peresso Ltd'**).

Illi, madankollu, huwa mgħallem u aċċettat ukoll li biex dan jista' jsir, jrid jintwera li min jirreżisti l-ħlas ma kienx huwa nnifsu inadempjenti f'xi haġa li kellu jagħmel taħt l-istess kuntratt. Kemm hu hekk, il-prinċipju li *inadimplenti non est adimplendum*, jinbena fuq il-presuppost li min jonqos li jwettaq dak li jkun intrabat bih f'kuntratt ma jstax iwaqqa' l-istess kuntratt fuq il-kawżali tal-inadempiment tal-parti l-oħra (vide App. Ċiv. 3.6.1938 fil-kawża fl-ismijiet **Muscat vs Attard et** (Kollez. Vol: **XXX.i.155**). Minbarra dan, biex dik l-eċċezzjoni tista' tintlaqa' jeħtieġ jintwera li (a) l-inadempiment tal-parti attriċi trid

Kopja Informali ta' Sentenza

tikkonsisti fi ksur ta' rabta li hija parti integrali mill-ftehim; (b) li dak il-ksur trid tkun tassew tahti għalih il-parti attriċi; u (ċ) hemm proporzjonalita' bejn in-nuqqasijiet tal-partijiet, jiġifieri li dak in-nuqqas allegat fil-parti attriċi jkun ta' ċerta toqol meta mqabbel man-nuqqas tar-rabta tal-parti mħarrka (Ara App. Ċiv. 29.10.2010 fil-kawża fl-ismijiet **Nażżareno Vassallo et noe et vs Dr. Michael Caruana et noe**);

Illi biex wiehed jara sewwa x'inhom l-qagħda bejn iż-żewġ partijiet f'din il-kawża irid iħares lejha il-kundizzjonijiet tal-ftehim li sar bejniethom.

Illi bla dubbju ta' xejn l-konvenut telaq mill-impjeg tiegħu u dan għaliex stqarr li fil-fatt huwa kien qed jigi trattat hazin fuq ix-xogħol, kellu jahdem hafna aktar milli kien mistenni minnu u fil-fatt spicca jagħmel hafna *overtime*, saħansitra anke fil-weekends mingħajr ma kien jingħata in-notice li kellu jingħata tnaqqas-il siegħa qabel sabiex jagħmel dan ix-xogħol. Minkejja dan kien jahdem xorta. Stqarr pero' li minkejja dan is-socjeta' attriċi ma hallsitux tal-allowance li kien intitolat għalih tant li illum għad għaddew sentejn u hames xhur u xorta għadu ma thallasx dak dovut lilu fl-ammont ta' sitt elef, tmien mija u wiehed u sebghin ewro (€6,871). Huwa naturali li hadd ma jahdem għal xejn u għalhekk l-konvenut għandu dritt li jircievi dak li hu tiegħu skond il-haqq. Illi mhux talli huwa qed jippretendi tali hlas izda illum skond sentenza tat-Tribunal Industrijali datata 21 ta' Frar 2012 is-socjeta' attriċi giet kanonizzata debitrice tal-konvenut f'din l-istess somma ta' sitt elef, tmien mija u wiehed u sebghin ewro (€6,871) u minkejja dan għadu ma thallasx. Illi għalhekk u bir-ragun il-konvenut kien gustifikat li jitlaq mill-impjeg tiegħu qabel iz-zmien u dan għaliex minkejja li huwa naqas mill-obbligi kuntrattwali tiegħu li jahdem għal perjodu ta' hames

snin wara iz-zmien tal-probation, is-socjeta' attrici naqset fl-obbligu taghha li thallsu tal-allowance li kien intitolat ghalha u dan sal-guranta tal-lum.

Jirrizulta wkoll li Nicholas Baldacchino kien qal lill-konvenut li huwa seta' jitlaq mill-impjeg tieghu bla ma jhallas l-bond li kien intrabat li jhallas u dan skond dak ma kien qallu is-CEO tas-socjeta' attrici Louis Giordmaina. Jghid li kien prezenti waqt laqgħa fejn kienu gew diskussi l-painters u s-sur Giordmaina kien stqarr li kien xeba minnhom u jekk riedu setghu jitolqu mix-xogħol bla ma jhallsu il-bond, tant li huwa in segwitu zamm laqgħa mal-painters kollha u kien infurmhom dwar din il-laqgħa u dak li ntqal fiha. Is-socjeta' attrici donnha riedet taf jekk is-sur Baldacchino li kien qed jirrapezenta l-UHM kellux xi haga bil-miktub pero' dan stqarr li ma kellux. Dan ma jfissirx li din il-Qorti m'ghandhiex temmen lis-Sur Baldacchino speċjalment meta s-socjeta' attrici qatt ma iproduciat lis-CEO Giordmaina sabiex jikkontesta jew icahhad dan id-diskors. Din il-Qorti ma tistax ma tagħtix kaz ta' dak li jghid CEO ta' kumpanija li jkun qed jorbot lill-haddiema tieghu bid-diskors tieghu u għalhekk fid-dawl ta' dak id-diskors huwa veru li l-konvenut kellu raguni valida għaliex m'ghandux ihallas il-bond li ntrabat li jhallas. Jingħad ukoll li Charles Farrugia li kellu lill-ibnu Rodney jadhem bhala painter ukoll mas-socjeta' attrici, ukoll kellu konversazzjoni mas-CEO u dan qallu l-istess u għalhekk in vista ta' dak kollu li jirrizulta lill-Qorti, l-Qorti m'ghandhiex għalfejn tiddubita li dan id-diskors in effetti intqal verament.

Għaldaqstant din il-Qorti qieghda tilqa' l-ecezzjonijiet tal-konvenut b'dan illi tiddikjara li l-konvenut kellu raguni valida għaliex telaq mill-impjeg tieghu u m'ghandux ihallas il-penali li kien intrabat li jhallas u għalhekk qieghda tichad it-talba attrici.

Kopja Informali ta' Sentenza

L-ispejjez tal-kawza ghandhom jithallsu kollha mis-socjeta' attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----